

สรุปรายงานการประชุมติดตามผลการดำเนินงานตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ
กองห้องปฏิบัติการสาธารณสุขกรมอนามัย ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
ประจำเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๕

วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๕ เวลา ๐๙.๓๐ – ๑๔.๓๐ น.

ณ ห้องประชุมณฤมล ตปณียกุล ชั้น ๒ อาคารศูนย์ห้องปฏิบัติการกรมอนามัย

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

๑. ดร.ทพญ.ยุพิน ใจแปง	ผู้อำนวยการกองห้องปฏิบัติการสาธารณสุขกรมอนามัย
๒. นางวันนี มากันต์	นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ชำนาญการพิเศษ
๓. นางสาววาสนา คงสุข	นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ชำนาญการพิเศษ
๔. นางสาวพชรกร แก้วสำราญ	นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ปฏิบัติการ
๕. นางสาวชिरา ซอโณม	นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ปฏิบัติการ
๖. นายพิสิฐ วีระพันธ์	นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ปฏิบัติการ
๗. นางสาวภัชราภรณ์ วัฒนะโกศล	นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ปฏิบัติการ
๘. นายสนธยา ภาคิฉาย	วิศวกร
๙. นางสาวหทัยรัตน์ เจียมทรัพย์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

เริ่มประชุมเวลา ๙.๓๐ น.

วาระที่ ๑ ประธานแจ้งเพื่อทราบ

- ไม่มี

วาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม

- ไม่มี

วาระที่ ๓ การรายงานผลการดำเนินงานตัวชี้วัดตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ประจำเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๕

ตัวชี้วัดองค์กรสมรรถนะสูง (๔ ตัวชี้วัด)

ตัวชี้วัดที่ ๒.๑	ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานคุณธรรมและความโปร่งใส (Integrity and Transparency Assessment : ITA)
	กลุ่มงานรับผิดชอบหลัก : กลุ่มงานอำนวยการ

* ผลการดำเนินงานประจำเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๕ *

๑. ประชุมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการดำเนินงานอำนวยการสำหรับบุคลากร (การใช้ทรัพย์สินของทางราชการ : แนวทางปฏิบัติ ขั้นตอนการใช้รถยนต์ราชการ) ในวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุมณฤมล ตปณียกุล ชั้น ๒ อาคารศูนย์ห้องปฏิบัติการกรมอนามัย โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมเป็นบุคลากรกองห้องปฏิบัติการสาธารณสุขกรมอนามัย จำนวน ๓๗ คน ร้อยละ ๑๐๐ (เอกสารแนบตัวชี้วัดหน้าที่ ๑๐ - ๑๓)

๒. แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

หลักฐานคำสั่งฯ https://rldc.anamai.moph.go.th/th/cer-๖๖/download?id=๑๐๐๔๖๖&mid=๓๗๗๕๐&mkey=m_document&lang=th&did=๓๐๙๖๔

๓. ประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงาน ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ ในวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เวลา ๙.๐๐ – ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมชั้น ๑ อาคารศูนย์ห้องปฏิบัติการกรมอนามัย ร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์ตัวชี้วัด ปัญหาอุปสรรค เพื่อกำหนดมาตรการและแผนการดำเนินงานตัวชี้วัด

หลักฐานรายงานการประชุม https://rldc.anamai.moph.go.th/th/cer-66/download?id=100125&mid=37790&mkey=m_document&lang=th&did=30968

๔. จัดทำเอกสารและรายงานผลการดำเนินงานดังนี้

๔.๑ รายงานผลการวิเคราะห์สถานการณ์การดำเนินงานตัวชี้วัด (รอบ ๕ เดือนแรก)

๔.๒ รายงานผลการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๔.๓ ทำเนียบผู้รับบริการ (C) และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (SH) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

๕. การดำเนินงานกิจกรรมชมรมจริยธรรมกองห้องปฏิบัติการสาธารณสุขกรมอนามัย : ดำเนินการจัดกิจกรรมทำบุญตักบาตรและฟังธรรมบรรยายในหัวข้อ “ทาน ศีล ภาวนา” บรรยายธรรมโดยพระมหาเทวี โพธิเมธี เจ้าอาวาสวัดพุทธปัญญา จ.นนทบุรี ในวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ นำโดยผู้อำนวยการกองห้องปฏิบัติการกรมอนามัยและเจ้าหน้าที่

หลักฐานภาพกิจกรรม https://rldc.anamai.moph.go.th/th/cer-66/download?id=100280&mid=37790&mkey=m_document&lang=th&did=30968

มติที่ประชุม : มอบผู้รับผิดชอบหลักเร่งรัดการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนตัวชี้วัดให้ประสบความสำเร็จ รวมทั้งดำเนินการรายงานผลในระบบ DOC ภายในวันที่ ๑๐ ของทุกเดือน

ตัวชี้วัดที่ ๒.๒	ระดับความสำเร็จของการจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) และการขับเคลื่อนการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization : LO)
	กลุ่มงานรับผิดชอบหลัก : กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์

✱ ผลการดำเนินงานประจำเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๕ ✱ ผลการดำเนินงาน ร้อยละ ๔๐

จัดทำผลการวิเคราะห์การจัดการความรู้เพื่อหา GAP และการวิเคราะห์ความรู้ที่สำคัญและจำเป็นต่อหน่วยงาน ดำเนินงานการจัดการความรู้ของหน่วยงานโดยกำหนดส่งผลงานการจัดการความรู้ (KM) ทุกวันที่ ๑๕ ของเดือนโดยแสดงไว้ที่ website ของหน่วยงาน และจัดทำคลังข้อมูลวิชาการ แสดงข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นต่อการกิจของหน่วยงานบนหน้า website ของหน่วยงาน อีกทั้งมีมาตรการขับเคลื่อนการดำเนินงานทางวิชาการ บันทึกในระบบ DOC และแผนการขับเคลื่อนการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และแผนพัฒนางานวิชาการและนวัตกรรม แสดงในคลังความรู้บนหน้า website ของหน่วยงานเรียบร้อยแล้ว

รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงาน การพัฒนาชุดทดสอบไนเตรท สำหรับการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำบริโภค

ณ วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๕

การศึกษาข้อมูลเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องในการผลิตชุดทดสอบ

สารไนโตรเจนในบ่อบำบัดน้ำเสียมีได้หลายรูป ได้แก่ ไนโตรเจนทั้งหมด (Total Kjeldahl Nitrogen, TKN) แอมโมเนีย-ไนโตรเจน ($\text{NH}_3\text{-N}$) อินทรีย์-ไนโตรเจน (Org-N) และไนเตรท-ไนโตรเจน ($\text{NO}_3\text{-N}$) โดยแต่ละรูปจะมีการเปลี่ยนแปลงซึ่งกันและกัน โดยที่แอมโมเนีย-ไนโตรเจน ได้เพิ่มขึ้นมากตามการลดลงของสารอินทรีย์-ไนโตรเจน และเมื่ออยู่ในสภาวะที่มีอากาศเพียงพอจะเกิดปฏิกิริยาไนตริฟิเคชัน คือ แอมโมเนีย-ไนโตรเจนเปลี่ยนรูปเป็นไนเตรท-ไนโตรเจน โดยบ่อบำบัดน้ำเสียที่สามารถบำบัดน้ำเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีปริมาณไนโตรเจนทั้งหมด แอมโมเนีย-ไนโตรเจน อินทรีย์-ไนโตรเจน และไนเตรท-ไนโตรเจนเป็นไปตามการหมุนเวียนของวัฏจักรไนโตรเจน (ธงชัย, ๒๕๔๕) ได้ ดังนั้นเพื่อการเฝ้าระวังคุณภาพของสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะคุณภาพน้ำจึงจำเป็นต้องมีการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการหาปริมาณอินทรีย์ไนโตรเจนในรูปที่ เค เอ็น (Total Kjeldahl Nitrogen, TKN), แอมโมเนียไนโตรเจน ($\text{NH}_3\text{-N}$), ไนเตรท (NO_3) หรือ ไนเตรท-ไนโตรเจน ($\text{NO}_3\text{-N}$), ไนไตรท์ (NO_2) หรือไนไตรท์-ไนโตรเจน ($\text{NO}_2\text{-N}$) โดยมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน กำหนดให้มีแอมโมเนีย ในรูปของแอมโมเนีย ไนโตรเจน ($\text{NH}_3\text{-N}$) ไม่เกิน ๐.๕ มิลลิกรัม/ลิตร และมาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้ง กำหนดให้น้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรมและนิคมอุตสาหกรรม มีไนโตรเจนในรูปของ TKN ไม่เกิน ๑๐๐ มิลลิกรัม/ลิตร หรือแล้วแต่ประเภท

ของแหล่งรองรับน้ำทิ้ง แต่ไม่เกิน ๒๐๐ มิลลิกรัม/ลิตร ส่วนมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาดให้มีไนโตรเจนในรูป TKN ไม่เกิน ๓๕ และ ๔๐ มิลลิกรัม/ลิตร ค่ามาตรฐานน้ำทิ้งจากที่ดินจัดสรร มีไนโตรเจนในรูป TKN ไม่เกิน ๓๕ มิลลิกรัม/ลิตร และมาตรฐานเพื่อควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากฟาร์มสุกร มีไนโตรเจนในรูป TKN ไม่เกิน ๑๒๐ มิลลิกรัม/ลิตร หรือ ๒๐๐ มิลลิกรัม/ลิตร (เทพวิฑูรย์ ทองศรี, ผลกระทบของไนโตรเจนต่อสิ่งแวดล้อม, วารสารกรมวิทยาศาสตร์บริการ ปีที่ ๖๐ ฉบับที่ ๑๙๐)

ผลกระทบด้านสุขภาพ มีผลการศึกษาวิจัยจากต่างประเทศยืนยันชัดเจนว่า เด็กทารกที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ประกอบเกษตรกรรมในเชิงอุตสาหกรรม ที่มีการปนเปื้อนไนเตรทในแหล่งน้ำชุมชนสูง จะเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงทางสุขภาพสูงสุด พิษของไนเตรทจะทำให้เด็กเกิดโรค "Blue-baby syndrome" หรือ methemoglobinemia และมักเกิดในเด็กทารกอายุต่ำกว่า ๔ เดือน ที่ดื่มน้ำมีไนเตรทเจือปนในปริมาณสูงซึ่งอาการของ Blue-baby syndrome จะเป็นในลักษณะที่ แบทที่เรียในลำไส้เปลี่ยนรูปไนเตรทให้เป็นไนไตรต์ ทำให้ฮีโมโกลบินผิดปกติ (methemoglobin) พบว่าถ้าร่างกายมี Methemoglobin เข้มข้นเป็น ๑๐% ของ Haemoglobin จะเกิดอาการ Methemoglobinaemia-ไม่สามารถนำพาออกซิเจนไปใช้ได้ ทำให้เกิดอาการตัวเขียว (Cyanosis) ถ้าอาการมากขึ้น จะส่งผลให้เกิดอาการขาดออกซิเจน (Asphyxia) อาการนี้เป็นอันตรายมากหากเกิดในเด็ก สตรีมีครรภ์ ผู้ที่มีภาวะซีดหรือมีปัญหาโรคเลือด สำหรับผู้ใหญ่หากดื่มน้ำที่มีไนเตรทปนเปื้อนปริมาณน้อยเป็นระยะเวลานาน จะเกิดพิษเรื้อรังมีความเสี่ยงต่อการเป็นมะเร็งทางเดินอาหาร มะเร็งต่อมน้ำเหลืองชนิด NHL มะเร็งกระเพาะปัสสาวะ มะเร็งรังไข่ ฯลฯ และเมื่อรับประทานอาหารที่ไนเตรทสะสมอยู่ในปริมาณสูง เช่น สัตว์น้ำ หรือผักที่ปลูก พิษที่ตกค้างจะทำให้เกิดภาวะทางประสาท สูญเสียความทรงจำ เป็นอัมพาต หรือท้องร่วงได้

ดังนั้น เพื่อการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำบริโภค โดยมาตรฐานคุณภาพน้ำของประเทศไทยกำหนดให้น้ำบริโภค มีปริมาณไนเตรท (NO_3) ไม่เกิน ๕๐ มิลลิกรัม/ลิตร น้ำดื่มในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท มีไนเตรท ในรูปของ ไนเตรท ไนโตรเจน($\text{NO}_3\text{-N}$) ไม่เกิน ๔.๐ มิลลิกรัม/ลิตร และน้ำบาดาลที่ใช้บริโภคมีไนเตรท (NO_3) ไม่เกิน ๔๕ มิลลิกรัม/ลิตร นอกจากนี้มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน กำหนดให้มีไนเตรท ในรูปของไนเตรท ไนโตรเจน ($\text{NO}_3\text{-N}$) ไม่เกิน ๕.๐ มิลลิกรัม/ลิตร และแอมโมเนีย ในรูปของแอมโมเนีย ไนโตรเจน ($\text{NH}_3\text{-N}$) ไม่เกิน ๐.๕ มิลลิกรัม/ลิตร

จากการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำประปาทางห้องปฏิบัติการของกองห้องปฏิบัติการสาธารณสุขกรมอนามัยโดยเทียบกับเกณฑ์คุณภาพน้ำประปากรมอนามัยพ.ศ. ๒๕๖๓ ของจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศย้อนหลัง ๓ ปีงบประมาณ (ปีงบประมาณ ๒๕๖๓-๒๕๖๕) พบว่า ปริมาณไนเตรท มีแนวโน้มเกินกว่าค่ามาตรฐานที่กำหนด ในหลายจังหวัด เช่น แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ เชียงราย ตาก ลำปางแพร่ สุพรรณบุรี สระบุรี ชลบุรี สมุทรสาคร ลำพูนและสุราษฎร์ธานี เป็นต้น ซึ่งในการตรวจวิเคราะห์ ปริมาณไนเตรทในน้ำโดยวิธีมาตรฐานต้องใช้เวลาในการตรวจวิเคราะห์และต้องดำเนินการในห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ที่ได้มาตรฐาน มีความน่าเชื่อถือ ใช้เครื่องมือวิทยาศาสตร์ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ที่มีราคาแพง และใช้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์เฉพาะทางเป็นผู้ตรวจวิเคราะห์ เพื่อสนับสนุนให้ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ชุมชนและประชาชนในพื้นที่ ร่วมเฝ้าระวังคุณภาพน้ำที่มีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนทุกกลุ่มวัย กองห้องปฏิบัติการสาธารณสุขกรมอนามัย จึงดำเนินการศึกษาและพัฒนาชุดทดสอบไนเตรทในน้ำประปา ที่ง่ายต่อการใช้งาน เพื่อใช้เฝ้าระวังปริมาณไนเตรทน้ำ ประปาได้ อีกทั้งยังช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องใช้เป็นเครื่องมือในการช่วยปรับปรุงคุณภาพน้ำได้อย่างทันทั่วถึง

**รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงาน การพัฒนาศักยภาพการตรวจวิเคราะห์หาปริมาณไนเตรทในกากตะกอน
ที่ผ่านระบบกำจัดสิ่งปฏิกูลแล้ว ณ วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๕**

รวบรวมข้อมูลและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

โรคหนองพยาธิถือเป็นโรคติดต่อที่เป็นปัญหาสำคัญด้านสาธารณสุขของประเทศไทย โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทห่างไกล และถิ่นทุรกันดาร สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการกินอยู่อย่างไม่ถูกสุขลักษณะ เช่น การบริโภคอาหารที่ปรุงไม่สุก ไม่สะอาด หรือการอยู่อาศัยในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี เช่น ไม่ล้างมือให้สะอาดก่อนหยิบอาหารรับประทาน ไม่สวมรองเท้าเดินบนดิน หรือ การขับถ่ายไม่ถูกสุขลักษณะ เป็นต้น ซึ่งนอกจากจะทำให้เสี่ยงต่อการติดโรคหนองพยาธิแล้ว ยังอาจเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการแพร่กระจายโรคอื่น ๆ อีกด้วย

ในปัจจุบันมีการใช้ประโยชน์จากกากตะกอนที่ผ่านการบำบัดแล้วเพื่อใช้ในงานด้านการเกษตรกำลังเป็นที่นิยมในประเทศไทย แต่หากระบบกำจัดสิ่งปฏิกูลถูกสุขลักษณะและไม่ได้มาตรฐานจะทำให้เชื้อโรคปนเปื้อนสู่สิ่งแวดล้อม เช่น เชื้อแบคทีเรีย ไวรัส โปรโตซัว และหนองพยาธิ เกิดการแพร่กระจายของเชื้อโรคสู่คนและสัตว์ และก่อให้เกิดปัญหาด้านสาธารณสุข

แม้ว่าในปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ในประเทศไทยจะมีส้วมหรือระบบรองรับสิ่งปฏิกูล แต่ยังไม่มีการควบคุม การตรวจสอบและการประเมินคุณภาพการบำบัดสิ่งปฏิกูล ให้ถูกสุขลักษณะ ดังนั้นใน พ.ศ. ๒๕๖๑ กระทรวงสาธารณสุขจึงออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดมาตรฐานในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลตั้งแต่ขั้นตอนการเก็บ ขนย้าย และกำจัด (กระทรวงสาธารณสุข, ๒๕๖๑-๑) รวมถึงกำหนดมาตรฐานของระบบกำจัดสิ่งปฏิกูลและการระบายน้ำทิ้งและกากตะกอนที่ผ่านระบบกำจัดสิ่งปฏิกูลแล้ว โดยกำหนดปริมาณไซโนนอนพาทิและแบคทีเรียอีโคไล (*Escherichia coli*) ในน้ำทิ้งและกากตะกอนที่ผ่านระบบกำจัดสิ่งปฏิกูลแล้ว (กระทรวงสาธารณสุข, ๒๕๖๑-๒) ทั้งนี้เพื่อควบคุมและป้องกันไม่ให้เกิดการแพร่กระจายของโรค และสามารถนำน้ำทิ้งและกากตะกอนที่บำบัดแล้วมาใช้ประโยชน์ได้อย่างปลอดภัย

การจัดการสิ่งปฏิกูลที่ไม่ถูกลักษณะจะทำให้เกิดการแพร่กระจายของโรคต่าง ๆ ทั้งที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย ไวรัส และโปรโตซัวในทางเดินอาหาร โดยเฉพาะโรคหนองพาทิเนื่องจากไซโนนอนพาทิที่ปนเปื้อนในสิ่งปฏิกูลจะมีความคงทนต่อระบบบำบัดและมีชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมได้นานกว่าเชื้อโรคชนิดอื่น (Feachem et al., ๑๙๘๓) สภาพภูมิอากาศและความชื้นที่เหมาะสมเป็นปัจจัยส่งเสริมให้หนองพาทิ เจริญเติบโตและพัฒนาเป็นหนองพาทิระยะติดตอ (Bogitsh et al., ๒๐๑๓) นอกจากนี้หนองพาทิบางชนิดสามารถเข้าสู่สัตว์ที่เป็นโฮสต์กึ่งกลางและเจริญเติบโตพัฒนาไปเป็นระยะติดตอสูคนและสัตว์รังโรคต่าง ๆ (Bogitsh et al., ๒๐๑๓) ดังนั้นการปนเปื้อนของสิ่งปฏิกูลสู่สิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นแหล่งน้ำหรือดิน จะส่งเสริมให้หนองพาทิต่าง ๆ สามารถเจริญเติบโตได้ครบวงจรชีวิต หมุนเวียนแพร่กระจายสู่สัตว์ พืชผัก อาหาร และเข้าสู่คนอย่างไม่สิ้นสุดดังนั้นการบำบัดสิ่งปฏิกูลตามหลักสุขาภิบาลก่อนปล่อยออกสู่สิ่งแวดล้อมจึงถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก และการตรวจหาปริมาณไซโนนอนพาทิในกากตะกอนและน้ำทิ้งจากระบบบำบัดสิ่งปฏิกูลจึงมีความจำเป็นเพื่อให้มั่นใจว่าสิ่งปฏิกูลที่บำบัดแล้วมีความปลอดภัยต่อคน สัตว์และสิ่งแวดล้อม แม้ว่ากระทรวงสาธารณสุขจะออกกฎหมายให้หน่วยงานราชการสวนทองถิ่นหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในการบำบัดสิ่งปฏิกูล ดำเนินการตรวจหาไซโนนอนพาทิในน้ำทิ้งและกากตะกอนที่ผ่านระบบบำบัดสิ่งปฏิกูลแล้ว พร้อมทั้งกำหนดเกณฑ์ปริมาณไซโนนอนพาทิและวิธีการตรวจ แต่หน่วยงานที่สามารถให้บริการตรวจหาปริมาณไซโนนอนพาทิได้ยังมีอยู่อย่างจำกัด ทำให้การตรวจยังไม่ครอบคลุมโดยเฉพาะในท้องถิ่นห่างไกล

กองห้องปฏิบัติการสาธารณสุขกรมอนามัย เป็นห้องปฏิบัติการทดสอบทางวิทยาศาสตร์เพื่อการสนับสนุนงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม สุขาภิบาลอาหารและน้ำ ทั้งนี้ยังเป็นหน่วยงาน ศึกษา วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการตรวจวิเคราะห์และทดสอบที่ทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ในเชิงรุกและเชิงรับ นอกจากนี้ยังมีภารกิจหลัก คือการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบริโภคอุปโภค ตลอดจนน้ำเสีย/น้ำทิ้ง ตามเกณฑ์มาตรฐาน ต่าง ๆ ดังนั้นกองห้องปฏิบัติการสาธารณสุขกรมอนามัยจึงดำเนินการพัฒนาศักยภาพการตรวจวิเคราะห์หาปริมาณและชนิดไซโนนอนพาทิในน้ำทิ้งและกากตะกอนที่ผ่านระบบกำจัดสิ่งปฏิกูลแล้ว เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้รับบริการและภาคีเครือข่าย สามารถนำผลการตรวจวิเคราะห์ไซโนนอนพาทิไปใช้ในการเฝ้าระวังและปรับปรุงคุณภาพของบ่อกำจัดสิ่งปฏิกูลให้เป็นไปตามเกณฑ์ของประกาศกระทรวงสาธารณสุขได้อย่างทันทั่วทั้งเพื่อสุขอนามัยที่ดีของประชาชน

มติที่ประชุม : มอบผู้รับผิดชอบหลักเร่งรัดการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนตัวชี้วัดให้ประสบความสำเร็จ รวมทั้งดำเนินการรายงานผลในระบบ DOC ภายในวันที่ ๑๐ ของทุกเดือน

ตัวชี้วัดที่ ๒.๓	ระดับความสำเร็จร้อยละของการเบิกจ่ายงบประมาณ
	กลุ่มงานรับผิดชอบหลัก : กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์

* ผลการดำเนินงานประจำเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๕ * ร้อยละ ๔๐

ได้กำหนดมาตรการ / แนวทาง ในการเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณ และแต่งตั้งคณะกรรมการเร่งรัดติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ พร้อมนำขึ้น website ของหน่วยงานเรียบร้อยแล้ว และรายงานผลติดตามเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณ (รบก.๑) ณ วันที่ ๑๕ ของทุกเดือน พร้อมนำข้อมูลขึ้น website ของหน่วยงานภายในวันที่ ๒๐ ของทุกเดือน กองห้องปฏิบัติการสาธารณสุขกรมอนามัย ได้รับการจัดสรรงบประมาณปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ดังนี้

- งบดำเนินงาน ๓,๐๔๗,๖๐๐บาท แังงโอนจัดสรรครั้งที่ ๑ = ๑,๕๒๓,๓๐๐บาท คงเหลือการจัดสรร
  - รับโอนงบดำเนินงานจากสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ ๑๓๘,๘๕๐ บาท เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เพื่อสนับสนุนชุดทดสอบอย่างง่ายให้โครงการราชทัณฑ์ปันสุข
  - รวมงบดำเนินงานจัดสรรทั้งหมด ครั้งที่ ๑ ณ ๑๔ พ.ย ๖๕ = ๑,๖๖๒,๑๕๐ บาท

๒. งบลงทุน ๘ รายการ ๑๔,๑๙๕,๑๐๐ บาท ปีงบประมาณ ๒๕๖๖

๓. สรุปงบประมาณได้รับทุกหมวดเงิน ณ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

รายการ	แจ้งจัดสรรทั้งปี	จัดสรร-รับโอน		รวม งบประมาณ	คงเหลือรอการ จัดสรร
		งวด ๑	รับโอน		
งบลงทุน งบดำเนินงาน งบวิจัย รับโอนจาก สอน.	๑๔,๑๕๙,๑๐๐ ๓,๐๔๗,๖๐๐ ๐	๑๔,๑๕๙,๑๐๐ ๑,๕๒๓,๓๐๐	๑๓๘,๘๕๐	๑๔,๑๕๙,๑๐๐ ๑,๕๒๓,๓๐๐ ๑๓๘,๘๕๐	๑,๕๒๔,๓๐๐
รวมงบประมาณ				๑๕,๘๕๗,๒๕๐	

๔. ผลการเบิกจ่ายงบประมาณในระบบ GFMIS ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

รายงานสถานะการเบิกจ่าย ระดับกอง ตามคำรหัสงบประมาณ รหัสหน่วยรับงบประมาณ								
หน้าที่ : 1 จาก 1								
ประจำปีงบประมาณ 2566								
วันที่ออกเอกสาร : 01/12/2565 เวลา : 07:57								
ลำดับ ชั้น	รหัสหน่วยรับ งบประมาณ	ชื่อหน่วย รับ งบประมาณ	งบหน่วยบฯ สุทธิ	การสำรองเงิน	ใบสั่งซื้อ/สัญญา	เบิกจ่าย	เบิกแทน	งบคงเหลือ
**	2100900017		1,662,150.00	0.00	63,846.08	636,416.92	0.00	961,887.00
*	2100900017	กปส.	41,500.00	0.00	0.00	7,000.00	0.00	34,500.00
*	2100900017	กปส.	40,000.00	0.00	0.00	7,800.00	0.00	32,200.00
*	2100900017	กปส.	488,850.00	0.00	63,846.08	84,406.92	0.00	340,597.00
*	2100900017	กปส.	1,091,800.00	0.00	0.00	537,210.00	0.00	554,590.00

๕. ผลการเบิกจ่ายงบลงทุน วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

รายการ ครุภัณฑ์เงินงบประมาณ	จำนวน	ราคาต่อหน่วย	งบม.ที่ได้รับอนุมัติ (บาท)	ร้าน / บริษัท	สถานะการดำเนินงาน งบลงทุน			งบม.ที่ประหยัดได้ (เหลือจ่าย) (บาท)
					วันที่รับใบสั่ง / ทำสัญญา	การส่ง PO วันที่	กำหนด ส่งของ	
- ครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์ ราคาต่อหน่วยต่ำกว่า 1 ล้านบาท								
1.ตู้ดูดไอระเหยสารเคมี	1 ตู้	244,000	244,000.00	บ.อินซ์เทค	12-ค.ค.-65	12-ค.ค.-65	30 วัน	244,000.00 -
2.เครื่องกรองสารละลายพร้อมให้ความร้อน	2 เครื่อง	26,750	53,500.00	บ.มิราเคิล	12-ค.ค.-65	17-ค.ค.-65	30 วัน	53,500.00 -
3.เครื่องซัง 2 ตำแหน่งพร้อมชุดค้อนน้ำหนัก	1 ชุด	123,100	123,100.00	บ.มิราเคิล	12-ค.ค.-65	17-ค.ค.-65	30 วัน	123,100.00 -
4.เครื่องดูดกลิ่นสารเคมี	2 เครื่อง	107,000	214,000.00	บ.มิราเคิล	12-ค.ค.-65	17-ค.ค.-65	30 วัน	214,000.00 -
รวมงบลงทุนสูงกว่า 1 ล้านบาทที่ได้รับ		500,850.00	634,600.00					634,600.00
- ครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์ ราคาต่อหน่วยตั้งแต่ 1 ล้านบาทขึ้นไป								
1.เครื่องตรวจสอบสารปนเปื้อนในสภาพจริง	1 เครื่อง	1,500,000	1,500,000.00	บ. ซีระ เทคคิง	พ.ย 65	มี.ค 65	120 วัน	1,480,000.00 20,000.00
2.เครื่องย่อยสลายชีวโคระที่หาค่า COD พร้อมชุดควบคุมอุณหภูมิ	1 เครื่อง	1,200,000	1,200,000.00	บ. ดีซี ดีสทริบิวชั่น	21-ค.ค.-65	27-ค.ค.-65	90 วัน	1,198,400.00 1,600.00
3.เครื่องตรวจวิเคราะห์สารโดยเทคนิคการวัดมวลสารพร้อมอุปกรณ์	1 เครื่อง	6,420,000	6,420,000.00	บ.อาร์เคมีก้า	พ.ย 65	มี.ค 65	120 วัน	5,600,000.00 820,000.00
4.เครื่องเตรียมและวิเคราะห์หาลำดับเบสสารพันธุกรรมชนิดประสิทธิ	1 ชุด	4,440,500	4,440,500.00	บ. ไบโอแอคทีฟ	พ.ย 65	มี.ค 65	120 วัน	4,435,000.00 5,500.00
รวมงบลงทุนสูงกว่า 1 ล้านบาทที่ได้รับ		13,560,500	13,560,500.00					12,713,400.00 847,100.00
รวมงบลงทุนได้รับ			14,195,100.00			-		13,348,000.00 847,100.00

ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ผลการเบิกจ่าย ณ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ = ๒.๐๔ % ต่ำกว่าเป้าหมาย
ที่กรมอนามัยกำหนด โดยกรมอนามัยกำหนดเป้าหมายการเบิกจ่ายในภาพรวมเดือนพฤศจิกายน = ๑๙ %

มติที่ประชุม : มอบผู้รับผิดชอบหลักเร่งรัดการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนตัวชี้วัดให้ประสบความสำเร็จ
และปรับแผน-ผลการดำเนินงานในระบบ DOC ทุกวันที่ ๒๘ - ๓๐ ของทุกเดือน รวมทั้งดำเนินการรายงานผล
ในระบบ DOC ทุกเดือน

ตัวชี้วัดที่ ๒.๔	ระดับความสำเร็จของร้อยละการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการระดับหน่วยงาน ประจำปี งบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๖
	กลุ่มงานรับผิดชอบหลัก : กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์

* ผลการดำเนินงานประจำเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๕ *

ผลการดำเนินงาน ร้อยละ ๔๐ ของแผนปฏิบัติการในรอบ ๕ เดือนแรกดำเนินการได้ตามแผนและ
บันทึกกิจกรรมการดำเนินงาน ผลการเบิกจ่ายงบประมาณทุกหมวดเงินให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กรมกำหนด
และเป้าหมายโครงการ ในระบบติดตามผลการดำเนินงานรายงานผล DOC ทุกเดือนและติดตามผลการเบิกจ่าย
งบประมาณ

กองห้องปฏิบัติการสาธารณสุขกรมอนามัย มีโครงการที่ได้รับอนุมัติในงบประมาณ ๒๕๖๖ จำนวน ๔ โครงการ ดังนี้

หน่วยงาน	จำนวน โครงการ	จำนวน เงินที่ได้รับ	จำนวน เงินที่ใช้จ่าย	ร้อยละ การใช้จ่าย				
				ไตรมาสที่ 1	ไตรมาสที่ 2	ไตรมาสที่ 3	ไตรมาสที่ 4	สถานะ
กองห้องปฏิบัติการสาธารณสุขกรมอนามัย	4	3,186,450.00	644,269.61	20.22	-	-	-	

Showing 1-4 of 4 items.

ลำดับ	โครงการ	จำนวนกิจกรรม	งบประมาณที่เหลือ	เบิกจ่าย	คงเหลือ
1	โครงการสนับสนุนและขับเคลื่อนการดำเนินงานตามนโยบาย...	10	1,391,000.00	63,028.41	1,327,971.59
2	โครงการบริหาร กำกับและติดตามการพัฒนาองค์กร	4	1,016,800.00	15,448.00	1,001,352.00
3	โครงการพัฒนาศักยภาพห้องปฏิบัติการ	5	574,670.00	1,130.00	573,540.00
4	โครงการค่าใช้จ่ายขึ้นค่าตามสิทธิ์	2	84,000.00	1,000.00	83,000.00

กิจกรรมภายใต้โครงการสนับสนุนและขับเคลื่อนการดำเนินงานตามนโยบายของกรมอนามัย

#	กิจกรรมดำเนินการ	เงินงบประมาณ	ใช้จ่าย	คงเหลือ	เป้าหมาย	หน่วยนับ
1	ค่าเช่าเครื่องถ่ายเอกสาร	84,000.00	4,758.41	79,241.59	12	เดือน
2	ค่าน้ำดื่ม	24,000.00	2,000.00	22,000.00	12	เดือน
3	ค่าวัสดุคอมพิวเตอร์	220,000.00	0.00	220,000.00	2	ฉบับ
4	ค่าวัสดุสำนักงาน	173,000.00	0.00	173,000.00	1	ฉบับ
5	ค่าซ่อมCOMPUTER	50,000.00	0.00	50,000.00	2	ครั้ง
6	ค่าซ่อมบำรุงยานพาหนะ	30,000.00	0.00	30,000.00	2	ครั้ง
7	ค่าน้ำมัน/ทางด่วน/ส่งของรถไฟ	90,000.00	3,270.00	86,730.00	12	เดือน
8	ค่าปฏิบัติงานล่วงเวลา	260,000.00	23,000.00	237,000.00	12	เดือน
9	ประชุมเชิงปฏิบัติการ "การพัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่ายในการใช้ชุดตรวจสอบภาคสนามเพื่อการเฝ้าระวัง"	400,000.00	0.00	400,000.00	1	ครั้ง
10	ค่าขนส่งยานพาหนะเก็บตัวอย่างและชุดทดสอบ	60,000.00	30,000.00	30,000.00	2	ฉบับ

กิจกรรมภายใต้โครงการบริหาร กำกับและติดตามการพัฒนางองค์กร

Total 4 items.						
#	กิจกรรมดำเนินการ	เงินงบประมาณ	ใช้จ่าย	คงเหลือ	เป้าหมาย	หน่วยนับ
1	คชจ.เดินทาง /ประชุม/เบี้ยประชุม	135,600.00	8,608.00	126,992.00	24	ครั้ง
2	คชจ.นิเทศ ติดตาม ประเมินผลและเยี่ยมเสริมพลัง	50,000.00	0.00	50,000.00	8	ครั้ง
3	คชจ.ประชุมราชการ	91,200.00	6,840.00	84,360.00	12	เดือน
4	ค่าซ่อมบำรุงรักษาอาคาร	740,000.00	0.00	740,000.00	3	ครั้ง

กิจกรรมภายใต้โครงการพัฒนาศักยภาพห้องปฏิบัติการ

#	กิจกรรมดำเนินการ	เงินงบประมาณ	ใช้จ่าย	คงเหลือ	เป้าหมาย	หน่วยนับ
1	ขยายขอบข่าย ISO 17025	35,000.00	0.00	35,000.00	1	ระบบงาน
2	วัสดุวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพการตรวจวิเคราะห์	300,000.00	0.00	300,000.00	1	ครั้ง
3	พัฒนาบุคลากร	150,000.00	1,130.00	148,870.00	7	ครั้ง
4	ทดสอบความชำนาญ (PT)	50,800.00	0.00	50,800.00	6	ครั้ง
5	ตรวจติดตามคุณภาพภายใน(Internal Audit)	20,000.00	0.00	20,000.00	1	ครั้ง

กิจกรรมภายใต้โครงการค่าใช้จ่ายขั้นต่ำตามสิทธิ์

#	กิจกรรมดำเนินการ	เงินงบประมาณ	ใช้จ่าย	คงเหลือ	เป้าหมาย	หน่วยนับ
1	ค่าเช่าบ้าน	72,000.00	0.00	72,000.00	12	ฉบับ
2	ค่า พตส.	12,000.00	1,000.00	11,000.00	12	ฉบับ

และได้ดำเนินการขออนุมัติปรับกิจกรรมให้สอดคล้องกับการดำเนินงาน อีกทั้ง ได้รับการโอนงบประมาณเพิ่มเติมจากสำนักสุขภาพโภชนาการและน้ำ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองห้องปฏิบัติการสาธารณสุขมูลฐาน กรมวิทยาศาสตร์ วิทย์. ๑ befored sbocm คัด. ๕๕๕๕๕
ที่ สส ๐๙๙๙.๐๙/๐๙๙๙ วันที่ ๒๓ พย ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุมัติปรับกิจกรรมในแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖

เรียน อธิบดีกรมอนามัย

ตามหนังสือของแผนงาน ที่ สส ๐๙๐๕.๐๖/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๕ เรื่อง ส่งสำเนาอนุมัติแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ ระดับหน่วยงาน กองห้องปฏิบัติการสาธารณสุขมูลฐาน ได้รับอนุมัติแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ จำนวน ๔ โครงการ เป็นจำนวนเงิน ๓,๐๕๙,๖๐๐ บาท (สามล้านสี่พันเจ็ดพันหกร้อยบาทถ้วน) ดังนี้ ๑. และได้รับจัดสรรงบประมาณในงวดแรกจำนวน ๑,๕๕๓,๓๐๐ บาท (หนึ่งล้านห้าพันสามร้อยสามสิบบาทถ้วน) อีกทั้ง ได้รับการโอนงบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติมจากสำนักสุขภาพโภชนาการและน้ำ สำหรับจัดซื้อวัสดุวิทยาศาสตร์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์รักษาสุขภาพและน้ำ ในเรื่องจำแนกหลอด จำนวน ๓๔๔ แห่ง เงินเงิน ๑๓๘,๘๕๐ บาท (หนึ่งแสนสามหมื่นแปดพันแปดร้อยห้าสิบบาทถ้วน) นั้น

ในการนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบาทของห้องปฏิบัติการสาธารณสุขมูลฐาน จึงมีความจำเป็นต้องขอปรับวงเงินงบประมาณกิจกรรมที่ ๔ กิจกรรมที่ ๕ ในโครงการสนับสนุนและขับเคลื่อนการดำเนินงานตามนโยบายและโครงการสำคัญ และกิจกรรมที่ ๖ และกิจกรรมที่ ๖ ในโครงการพัฒนาศักยภาพห้องปฏิบัติการ ดังนี้ ๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติปรับกิจกรรมในแผนปฏิบัติการด้วย จะเป็นพระคุณ

อธิบดี

(นางสาวสุพิน ใจแปง)
นักเทคนิคการแพทย์ชำนาญการพิเศษ
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกองห้องปฏิบัติการสาธารณสุขมูลฐาน

อธิบดี

(นายสมเกียรติ คณาสิทธิ์)
รองอธิบดีกรมอนามัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมอนามัย
๒ ๓ พย. ๒๕๖๕

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองห้องปฏิบัติการสาธารณสุขมูลฐาน กรมวิทยาศาสตร์ วิทย์. ๑ befored sbocm คัด. ๕๕๕๕๕
ที่ สส ๐๙๙๙.๐๙/๐๙๙๙ วันที่ ๒๓ พย ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุมัติปรับโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ "การพัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่ายในการใช้ตรวจสุขภาพชุมชน" เพื่การมีระบบและสนับสนุนสุขภาพอนามัยของประชาชน

เรียน อธิบดีกรมอนามัย

ความประสงค์ขอขยายการดำเนินงานมีความสำคัญต่อสุขภาพของผู้นำโรค ผลจากการตรวจวิเคราะห์และทดสอบคุณภาพน้ำบริโภคของกองห้องปฏิบัติการสาธารณสุขมูลฐาน พบว่าคุณภาพน้ำบริโภคยังไม่ได้มาตรฐานร้อยละ ๕๕ โดยพบมีการปนเปื้อนแบคทีเรียร้อยละ ๕๓ และพบปนเปื้อนทางเคมีเกินมาตรฐาน ร้อยละ ๕๕ ซึ่งเป็นการตรวจสอบคุณภาพอาหารและน้ำในชุมชนในภาคสนาม เพื่อคัดกรองเบื้องต้นในการเฝ้าระวังคุณภาพของอาหารและน้ำในชุมชนที่มีความจำเป็น

ในการนี้ เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องภาคีเครือข่ายมีความรู้เกี่ยวกับกาใช้ตรวจสุขภาพชุมชน กองห้องปฏิบัติการสาธารณสุขมูลฐาน จึงเห็นควรจัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ "การพัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่ายในการใช้ตรวจสุขภาพชุมชน" เพื่การมีระบบและสนับสนุนสุขภาพอนามัยของประชาชน" ขึ้นระหว่างวันที่ ๑๘ - ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๕ ณ โรงแรมสมิทเพลสสิริ พาร์ค แอนด์ แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบไม่โปรด ลงนามอนุมัติปรับกิจกรรมในแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ๒) ลงนามอนุมัติโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ ด้วยจะเป็นพระคุณ

(นางสาวสุพิน ใจแปง)
นักเทคนิคการแพทย์ชำนาญการพิเศษ
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกองห้องปฏิบัติการสาธารณสุขมูลฐาน

-อธิบดี
-รองนายก

อธิบดี
(นายสมเกียรติ คณาสิทธิ์)
รองอธิบดีกรมอนามัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมอนามัย
๓ ๑ พย. ๒๕๖๕

๓. ขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม หน่วยงานสายวิชาการ (๕ ตัวชี้วัด)

ตัวชี้วัดที่ ๓.๓๒	ร้อยละความสำเร็จของหน่วยงานภาคการสาธารณสุขดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานการณ์ฉุกเฉินและสาธารณสุข
	กลุ่มงานรับผิดชอบหลัก : กลุ่มงานบริการ

* ผลการดำเนินงานประจำเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๕ *

ผลการดำเนินงาน ร้อยละ ๔๐ ของแผนปฏิบัติการในรอบ ๕ เดือนแรก

นำผลการวิเคราะห์สถานการณ์ฉุกเฉินและสาธารณสุข ผลการวิเคราะห์ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทำเนียบผู้รับบริการ และจัดทำแผนการขับเคลื่อนตัวชี้วัดนี้ เข้าระบบ DOC เรียบร้อยแล้ว รวมทั้งได้เข้าร่วมประชุมการดำเนินงานด้านสถานการณ์ฉุกเฉินและสาธารณสุขกับหน่วยงานเจ้าภาพ (สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม) จำนวน ๖ ครั้ง ดังนี้

การเข้าร่วมการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานการณ์ฉุกเฉินและสาธารณสุข

ลำดับที่	หัวข้อ	วันที่	สถานที่	บทบาทหน้าที่	
				วิทยาการ	ร่วมประชุม
๑	ประชุมเชิงปฏิบัติการเพิ่มขีดจำกัดความสามารถ ทักษะ การจัดการ อนามัยสิ่งแวดล้อมและฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุรองรับสถานการณ์สาธารณสุขภัยพิบัติและภัยสุขภาพกรณีอุทกภัย	๒๘-๓๐ พ.ย. ๒๕๖๕	ณ ห้องประชุมกำธร สุวรรณกิจ อาคาร ๑ ชั้น ๑ กรมอนามัย		✓
๒	ประชุมเชิงปฏิบัติการเพิ่มขีดความสามารถและทักษะการจัดการ อนามัยสิ่งแวดล้อมรองรับสถานการณ์โรคโควิด ๑๙	๒๗ - ๒๙ เม.ย. ๒๕๖๕	ณ ห้องประชุมกำธร สุวรรณกิจ อาคาร ๑ ชั้น ๑ กรมอนามัย และห้องประชุมณฤมล ดิปัญญากุล ชั้น ๒ อาคารศูนย์ห้องปฏิบัติการกรมอนามัย	✓	✓
๓	ประชุมเชิงปฏิบัติการเพิ่มขีดความสามารถและทักษะการจัดการ อนามัยสิ่งแวดล้อมรองรับสถานการณ์โรคโควิด ๑๙ โรคอุบัติใหม่ และโรคอุบัติซ้ำ ครั้งที่ ๑	๒๒ - ๒๔ ส.ค. ๒๕๖๕	ณ โรงแรมเอเชีย แอร์พอร์ท จังหวัดปทุมธานี		✓
๔	ประชุมเชิงปฏิบัติการเพิ่มขีดความสามารถและทักษะการจัดการ อนามัยสิ่งแวดล้อมรองรับสถานการณ์โรคโควิด ๑๙ โรคอุบัติใหม่ และโรคอุบัติซ้ำ ครั้งที่ ๒	๑๙ - ๒๑ ต.ค. ๒๕๖๕	ณ โรงแรมเอเชีย แอร์พอร์ท จังหวัดปทุมธานี		✓
๕	ประชุมเชิงปฏิบัติการเพิ่มขีดความสามารถและทักษะการจัดการ อนามัยสิ่งแวดล้อมรองรับสถานการณ์โรคโควิด ๑๙ โรคอุบัติใหม่ และโรคอุบัติซ้ำ ครั้งที่ ๓	๗ - ๙ พ.ย. ๒๕๖๕	ณ โรงแรมเอเชีย แอร์พอร์ท จังหวัดปทุมธานี		✓
๖	ประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านสุขภาพและ อนามัยสิ่งแวดล้อม	๒๖ - ๒๘ ต.ค. ๒๕๖๕	โรงแรมเอเชีย แอร์พอร์ท ปทุมธานี		✓

มิติที่ประชุม : มอบผู้รับผิดชอบหลักเร่งรัดการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนตัวชี้วัดให้ประสบความสำเร็จ รวมทั้งดำเนินการรายงานผลในระบบ DOC

ตัวชี้วัดที่ ๓.๓๒	ร้อยละของพื้นที่เขตเมือง (เทศบาลนคร/เทศบาลเมือง) และเขตเศรษฐกิจพิเศษ ขับเคลื่อนเป็นเมืองสุขภาพดี
	กลุ่มงานรับผิดชอบหลัก : กลุ่มงานบริการ

* ผลการดำเนินงานประจำเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๕ *

ผลการดำเนินงาน ร้อยละ ๔๐ ของแผนปฏิบัติการในรอบ ๕ เดือนแรก

จัดทำผลการวิเคราะห์นำผลการวิเคราะห์สถานการณ์ฉุกเฉินและสาธารณสุข ผลการวิเคราะห์ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทำเนียบผู้รับบริการ และจัดทำแผนการขับเคลื่อนตัวชี้วัดนี้ เข้าระบบ DOC เรียบร้อยแล้ว

มิติที่ประชุม : มอบผู้รับผิดชอบหลักเร่งรัดการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนตัวชี้วัดให้ประสบความสำเร็จ รวมทั้งดำเนินการรายงานผลในระบบ DOC

ตัวชี้วัดที่ ๓.๓๗	ระดับความสำเร็จของการดำเนินการงานการขอรับการรับรองข้อมูลความเป็นกรด-ด่างในน้ำบริโภคและขยายขอบข่ายการขอรับการรับรองข้อมูลความกระด้างและสารละลายทั้งหมดที่เหลือจากการระเหย (TDS) ในน้ำบริโภคของห้องปฏิบัติการตามมาตรฐาน มอก. ๑๗๐๒๕-๒๕๖๑ (ISO/IEC 17025 : 2017)
	กลุ่มงานรับผิดชอบหลัก : กลุ่มงานเคมี

* ผลการดำเนินงานประจำเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๕ *

๑. ดำเนินการจัดทำผลการวิเคราะห์นำผลการวิเคราะห์สถานการณ์ฉุกเฉินและสาธารณสุข ผลการวิเคราะห์ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทำเนียบผู้รับบริการ และจัดทำแผนการขับเคลื่อนตัวชี้วัดนี้ เข้าระบบ DOC เรียบร้อยแล้ว

๒. รายงานผลการดำเนินงานเดือนตุลาคมและพฤศจิกายน ๒๕๖๕ ดำเนินงานการรักษาระบบคุณภาพ/การประกันคุณภาพการตรวจวิเคราะห์และทดสอบงานจุลชีววิทยา งานเคมี (เอกสารแนบตัวชี้วัดหน้าที่ ๑๔ - ๑๙)

มติที่ประชุม : มอบผู้รับผิดชอบหลักเร่งรัดการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนตัวชี้วัดให้ประสบความสำเร็จรวมทั้งดำเนินการรายงานผลในระบบ DOC

ตัวชี้วัดที่ ๓.๓๘	ระดับความสำเร็จของการพัฒนาชุดทดสอบในตรรก สำหรับการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำบริโภค
	กลุ่มงานรับผิดชอบหลัก : กลุ่มงานเคมี

* ผลการดำเนินงานประจำเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๕ * ผลการดำเนินงานร้อยละ ๔๐

๑. จัดทำผลการวิเคราะห์สถานการณ์ของตัวชี้วัด และความรู้ที่นำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์ ผลการวิเคราะห์ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทำเนียบผู้รับบริการ (C) และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (SH) อีกทั้งมีมาตรการขับเคลื่อนตัวชี้วัด และมีแผนขับเคลื่อนการดำเนินงาน ซึ่งบันทึกข้อมูลรายงานในระบบ DOC เรียบร้อยแล้ว

๒. ดำเนินการศึกษาข้อมูลเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องในการผลิตชุดทดสอบในตรรก สำหรับการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำบริโภค (เอกสารแนบตัวชี้วัดหน้าที่ ๒๐ - ๒๑)

๓. เร่งรัดดำเนินการนำรายงานขึ้นเว็บไซต์ของหน่วยงานและนำขึ้นเป็นหลักฐานประกอบการดำเนินงานของตัวชี้วัดในระบบศูนย์ติดตามผลการปฏิบัติงานกรมอนามัย (DOC ๔.๐) ให้ครบถ้วนต่อไป

มติที่ประชุม : มอบผู้รับผิดชอบหลักเร่งรัดการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนตัวชี้วัดให้ประสบความสำเร็จรวมทั้งดำเนินการรายงานผลในระบบ DOC

ตัวชี้วัดที่ ๓.๓๙	ระดับความสำเร็จของการพัฒนาศักยภาพการตรวจวิเคราะห์หาปริมาณไนโตรเจนในกากตะกอนที่ผ่านระบบกำจัดสิ่งปฏิกูลแล้ว
	กลุ่มงานรับผิดชอบหลัก : กลุ่มงานเคมี

* ผลการดำเนินงานประจำเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๕ *

๑. รวบรวมเอกสารและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๒. นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ เข้ารับการฝึกอบรมเทคนิคการตรวจหาไนโตรเจนในกากตะกอนระหว่างวันที่ ๓ - ๗ ตุลาคม ๒๕๖๕ ณ ภาควิชาปรสิตวิทยา วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า

๓. ฝึกอบรมเทคนิคการตรวจหาไนโตรเจนในกากตะกอน ซึ่งมีเทคนิคการตรวจวิเคราะห์ ในวันที่ ๕ - ๗ ตุลาคม ๒๕๖๕ ณ ภาควิชาปรสิตวิทยา วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า (เอกสารแนบตัวชี้วัด หน้าที่ ๒๒ - ๒๔)

ปิดประชุม เวลา ๑๔.๓๐ น.

นางสาวหทัยรัตน์ เจียมทรัพย์ ผู้ตรวจรายงานการประชุม

นางสาววาสนา คงสุข ผู้ตรวจรายงานการประชุม

เอกสารแนบตัวชี้วัด	
ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ :	ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานคุณธรรมและความโปร่งใส (Integrity and Transparency Assessment : ITA)

ประชุมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการดำเนินงานอำนวยการสำหรับบุคลากร (การใช้ทรัพย์สินของทางราชการ : แนวทางปฏิบัติ ขั้นตอนการใช้อาคารราชการ) ในวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุม นฤมล ตปณียกุล ชั้น ๒ อาคารศูนย์ห้องปฏิบัติการกรมอนามัย โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมเป็นบุคลากร กองห้องปฏิบัติการสาธารณสุขกรมอนามัย จำนวน ๓๗ คน (ร้อยละ ๑๐๐)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อกำหนดขั้นตอนการขอใช้อาคารราชการของ กองห้องปฏิบัติการสาธารณสุขกรมอนามัยให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมายที่กำหนด

2. เพื่อให้บุคลากรของหน่วยงานมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการ ขั้นตอนการขอใช้อาคารราชการ และสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตามขั้นตอน

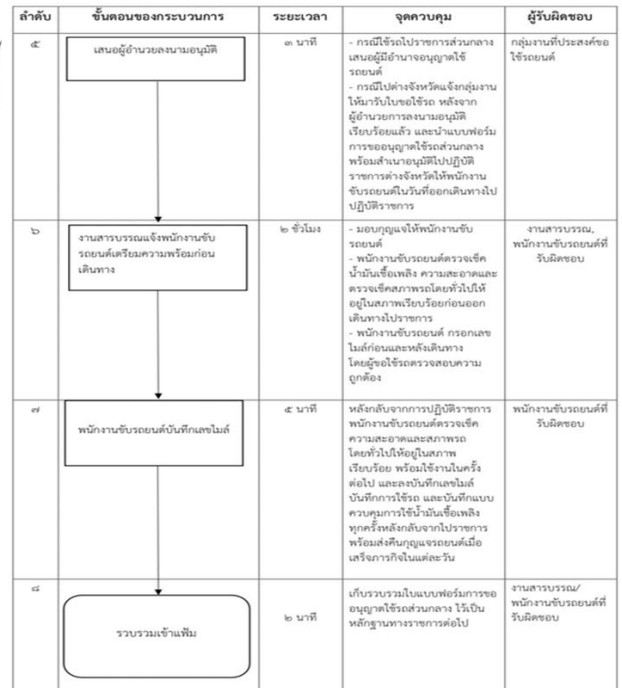
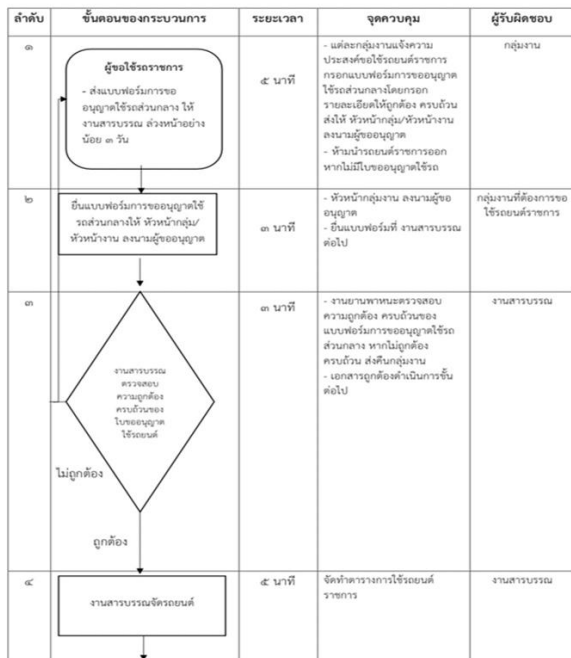
ฐานข้อมูลรถราชการ

ลำดับ	ประเภท	ยี่ห้อรถ	หมายเลขทะเบียน	จังหวัด	ผู้รับผิดชอบ	เบอร์โทรศัพท์
1	รถตู้โดยสาร	TOYOTA	นง 7677	นนทบุรี	นายมานพ จันทเดช	098-781-1556
2	รถตู้โดยสาร	TOYOTA	นจ 3505	นนทบุรี	นายสุกฤษฎี รัชสทอง	084-123-9343
3	รถกระบะ (รถเช่า)	TOYOTA	8กข1073	กทม.	นายสถาพร ภูพะเนียด	064-929-5297

Flowchart ขั้นตอนการขอใช้รถยนต์ราชการ

แผนภูมิการทำงาน (Flowchart)

ข้อปฏิบัติกรณีเกิดการเสียหาย

๑. ต้องรับรายงานอุบัติเหตุให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น
๒. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริง
๓. สอบสวนความรับผิดชอบ
๔. รายงานผลการดำเนินการ (ตามแบบ ๕)

แบบ ๕

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง รายงานอุบัติเหตุรถยนต์หมายเลขทะเบียน.....

เรียน.....

เหตุเกิดเมื่อวันที่.....เวลา.....น.

สถานที่เกิดเหตุ.....(ตั้งแผนที่แสดงที่แนบมา)

ความเร็วขณะเกิดเหตุ.....กม. / ชม.

ก่อนเกิดเหตุเดินทางจาก.....จะไป.....

ความเสียหาย.....

พยานหรือผู้เกี่ยวข้อง.....

รถ.....หมายเลขทะเบียน.....

ขับขี่โดย.....อายุ.....ปีใบอนุญาตขับขี่เลขที่.....

ที่อยู่ของผู้ขับขี่.....

ชื่อเจ้าของรถ.....

เหตุเกิดจาก.....

ความเสียหาย.....

ผู้บาดเจ็บ.....

ชื่อ.....อายุ.....ปี ที่อยู่.....

ชื่อ.....อายุ.....ปี ที่อยู่.....

ผู้สอบสวนและพยาน.....

พนักงานสอบสวนชื่อ.....สถานตำรวจ.....

พยานชื่อ.....อายุ.....ปี ที่อยู่.....

พยานชื่อ.....อายุ.....ปี ที่อยู่.....

พยานชื่อ.....อายุ.....ปี ที่อยู่.....

ผลของคดี.....

(ลงชื่อ).....ผู้รายงาน

ตำแหน่ง.....

ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข

- การกรอกแบบฟอร์มการขอใช้รถราชการ ของผู้ใช้ขอใช้รถ **ไม่ครบถ้วน** เช่น **ไม่บอกเวลาออกเดินทาง ไม่บอกจำนวนผู้ร่วมเดินทางไปราชการ เพราะข้อมูลรายละเอียดต่างๆ ต้องชัดเจน ถูกต้อง และครบถ้วน**
- กรณีขอใช้รถไปต่างจังหวัดให้แนบสำเนาอนุมัติเดินทางด้วยทุกครั้ง
- กรณีการแจ้งเลื่อนเวลาออกเดินทาง ยกเลิกการเดินทาง หรือติดภารกิจ ให้แจ้งงานสารบรรณ/พนักงานขับรถยนต์ให้ทราบก่อน 1 วัน

ภาพกิจกรรมการประชุม

เอกสารแนบตัวชี้วัด

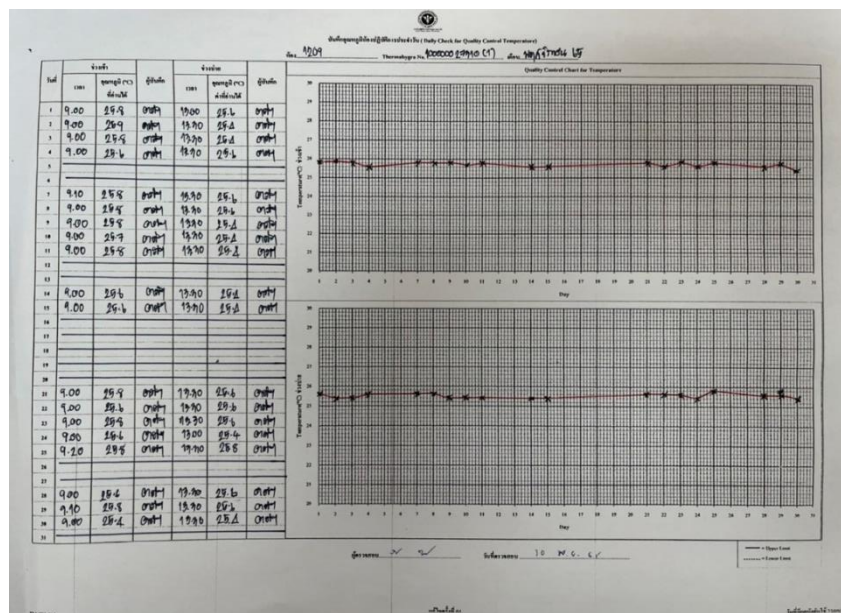
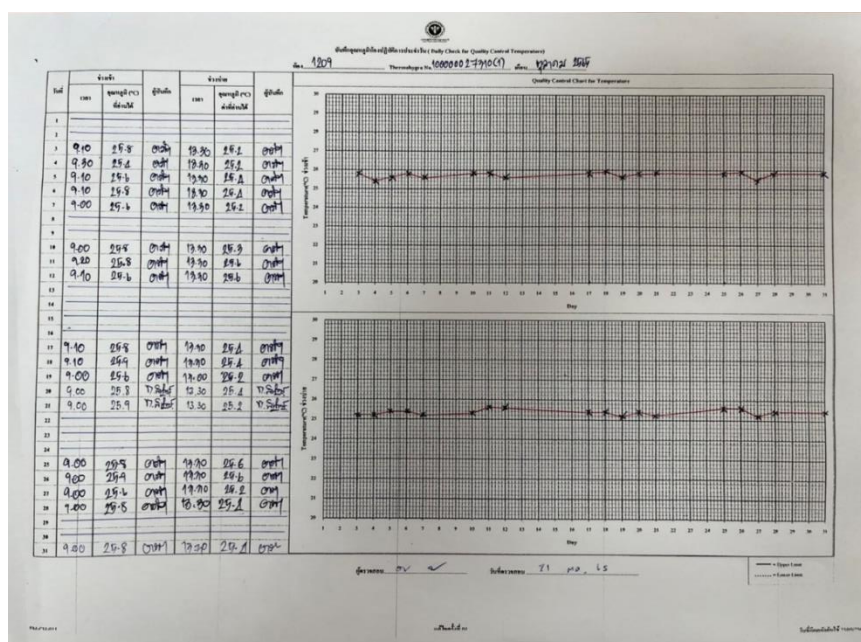
ตัวชี้วัดที่ ๓.๓๗ : ระดับความสำเร็จของการดำเนินการขอรับการรับรองข้อมูลความเป็นกรด-ด่างในน้ำบริโภคและขยายขอบข่ายการขอรับการรับรองข้อมูลความกระด้างและสารละลายทั้งหมดที่เหลือจากการระเหย (TDS) ในน้ำบริโภค ของห้องปฏิบัติการตามมาตรฐาน มอก. ๑๗๐๒๕-๒๕๖๑ (ISO/IEC 17025 : 2017)

ภาวะแวดล้อมห้องปฏิบัติการ

การควบคุมสภาวะแวดล้อมในห้องปฏิบัติการ เป็นหนึ่งในข้อกำหนดระบบคุณภาพ ISO/IEC ๑๗๐๒๕: ๒๐๑๗ โดยระบุสิ่งที่ปฏิบัติในการควบคุมสภาวะแวดล้อมในระหว่างดำเนินการตรวจวิเคราะห์ อาจเป็นปัจจัยที่จะส่งผลกระทบต่อความถูกต้องของการตรวจวิเคราะห์ เงื่อนไขสภาวะแวดล้อมต้องทำการติดตามและควบคุม เพื่อให้อยู่ในระดับที่กำหนดตลอดเวลาระหว่างตรวจวิเคราะห์ ซึ่งห้องปฏิบัติการมีการควบคุมอุณหภูมิเป็นประจำทุกวัน

๑. บันทึกการควบคุมอุณหภูมิ

ตุลาคม ๒๕๖๕

การควบคุมคุณภาพการตรวจวิเคราะห์

การควบคุมคุณภาพการตรวจวิเคราะห์ เพื่อให้เกิดความมั่นใจผลการตรวจวิเคราะห์ โดยการควบคุมคุณภาพต้องครอบคลุมทุกขั้นตอนการตรวจวิเคราะห์ โดยห้องปฏิบัติการมีการควบคุมคุณภาพทุกครั้งที่ตรวจวิเคราะห์ ได้แก่

๑. การควบคุมคุณภาพ (QCS) โดยการวัดค่าวัสดุอ้างอิงที่ทราบค่า นำค่าที่วัดได้เปรียบเทียบกับค่าจริง
๒. การวิเคราะห์ซ้ำ (% Relative Percent Difference, RPD) โดยวัดค่าตัวอย่างเดียวกัน ๒ ครั้งและเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของการวัดต้องไม่เกินเกณฑ์ที่กำหนด

ตุลาคม ๒๕๖๕

หน้า 1, 1

วันที่ รับตัวอย่าง	รหัส ตัวอย่าง	อุณหภูมิ (°C)		ผลการวัดความเป็นกรด-ด่าง			ค่าเฉลี่ยของการวัด	ค่าปรับมาตรฐาน	หมายเหตุ
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ผลการตรวจวิเคราะห์			
18 ต.ค. 65	008 7-0	25.2		6.99					ผลการ Calibrate เครื่องวัด pH meter pH 4.01 ± 0.02 4.01 25.9 pH 7.00 ± 0.02 7.00 25.9 pH 10.00 ± 0.02 10.01 25.9 Slope pH 4.7 - 92.4 % Slope pH 7.48 - 92.1 % CalSlope: ผลต่างความเบี่ยงเบน 95-100 %
	bb-00121	25.4	25.3	7.47	7.49	-0.01	7.48	7.2	1. การทดสอบ Quality Control Standard (QC): ผลการวัดค่าที่ได้ใกล้เคียงกับค่า pH ที่ตั้งไว้ไม่เกิน ± 0.1
	bb-00132	25.3	25.2	7.48	7.47	0.01	7.48	7.8	2. การวัดซ้ำ (Duplicate): ความแตกต่างระหว่างค่า pH ของครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ต้องไม่เกิน ± 0.1
	bb-00134	25.5	25.6	7.47	7.80	-0.03	7.63	7.5	
	bb-00135	25.3	24.9	6.80	6.36	0.04	6.58	6.4	
	bb-00136	24.9	24.9	7.44	7.56	-0.02	7.50	7.6	
	bb-00137	25.0	25.2	7.62	7.67	-0.05	7.64	7.6	
	bb-00138	25.0	24.9	7.92	7.91	0.01	7.92	7.9	
	bb-00139	24.8	25.0	7.94	7.98	-0.04	7.96	8.0	
	bb-00142	25.1	24.9	7.19	7.19	0.00	7.19	7.2	
	bb-00143	25.1	25.6	7.96	7.94	-0.01	7.95	8.0	
	bb-00144	25.0		6.99					
	bb-00145	25.3	25.2	8.28	8.28	0.00	8.28	8.3	
	bb-00146	25.1		6.99					

ผู้ทดสอบ : 01/10/2565 15/10/2565 วันที่รับตัวอย่าง : 18 ต.ค. 65
ผู้ตรวจทาน : 02/10/2565 16/10/2565 วันที่รับตรวจ : 19 ต.ค. 65
นักวิทยาศาสตร์ : 10/10/2565 15/10/2565 วันที่พิมพ์ : 15/10/2565

หน้า 1, 2

วันที่ รับตัวอย่าง	รหัส ตัวอย่าง	อุณหภูมิ (°C)		ผลการวัดความเป็นกรด-ด่าง			ค่าเฉลี่ยของการวัด	ค่าปรับมาตรฐาน	หมายเหตุ
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ผลการตรวจวิเคราะห์			
22 พ.ย. 65	008 7-0	25.6		7.01					ผลการ Calibrate เครื่องวัด pH meter pH 4.01 ± 0.02 4.01 25.9 pH 7.00 ± 0.02 7.00 25.9 pH 10.00 ± 0.02 10.00 25.9 Slope pH 4.7 - 92.6 % Slope pH 7.48 - 92.9 % CalSlope: ผลต่างความเบี่ยงเบน 95-100 %
	bb-00507	25.1	25.1	7.90	7.94	-0.04	7.92	7.9	1. การทดสอบ Quality Control Standard (QC): ผลการวัดค่าที่ได้ใกล้เคียงกับค่า pH ที่ตั้งไว้ไม่เกิน ± 0.1
	bb-00509	25.4	25.4	7.56	7.50	0.06	7.53	7.5	2. การวัดซ้ำ (Duplicate): ความแตกต่างระหว่างค่า pH ของครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ต้องไม่เกิน ± 0.1
	bb-00510	25.3	25.2	8.38	8.37	0.01	8.38	8.4	
	bb-00512	25.3	25.3	8.28	8.26	-0.01	8.26	8.3	
	bb-00513	25.1	25.1	8.26	8.27	-0.01	8.26	8.3	
	bb-00514	25.9	25.9	8.30	8.32	-0.02	8.31	8.3	
	bb-00519	25.9	25.9	7.43	7.49	-0.02	7.46	7.4	
	bb-00516	25.8	25.8	8.02	8.02	0.00	8.02	8.0	
	bb-00512	25.6	25.6	8.08	8.08	0.00	8.08	8.1	
	bb-00518	25.6	25.6	7.94	7.96	-0.02	7.95	8.0	
	bb-00519	25.6		7.00					
	bb-00519	25.5	25.4	7.88	7.88	0.00	7.88	7.9	
	bb-00526	25.9	25.4	7.08	7.08	0.00	7.08	7.1	
	bb-00521	25.3	25.4	7.53	7.56	-0.03	7.55	7.6	
	bb-00522	25.2	25.3	8.16	8.16	0.00	8.16	8.2	
	bb-00523	25.2	25.1	8.27	8.28	-0.01	8.28	8.3	
	bb-00524	25.1	25.1	7.28	7.26	0.02	7.27	7.3	

ผู้ทดสอบ : 02/11/2565 15/11/2565 วันที่รับตัวอย่าง : 22 พ.ย. 65
ผู้ตรวจทาน : 02/11/2565 16/11/2565 วันที่รับตรวจ : 23 พ.ย. 65
นักวิทยาศาสตร์ : 10/11/2565 15/11/2565 วันที่พิมพ์ : 15/11/2565

การควบคุมคุณภาพน้ำที่ใช้ในห้องปฏิบัติการ

การควบคุมคุณภาพน้ำที่ใช้ในห้องปฏิบัติการ ได้แก่ น้ำกลั่น และน้ำ DI โดยตรวจสอบค่าความนำไฟฟ้าเป็นประจำทุกวัน

๑. บันทึกผลการวัดความนำไฟฟ้า (Conductivity)

ตุลาคม ๒๕๖๕

บันทึกผลการวัดความนำไฟฟ้า (Conductivity)

ประจำเดือน ตุลาคม ปีงบประมาณ ๒๕๖๕

รหัสเครื่องวัดความนำไฟฟ้า: 10000030710

วันที่	เวลา	ชนิดตัวอย่าง/วิธี	ค่าความนำไฟฟ้า (Conductivity) หน่วย $\mu\text{S}/\text{cm}$	ผู้วิเคราะห์	หมายเหตุ
1					
2					
3	10.30	น้ำกลั่น 10000030710	2.76	พจิรา	
4	9.30	น้ำ	2.81	พจิรา	
5	9.59	น้ำ	2.85	พจิรา	
6	9.35	น้ำ	2.79	พจิรา	
7	9.17	น้ำ	2.71	พจิรา	
8					
9					
10	9.10	น้ำ	2.56	พจิรา	
11	10.51	น้ำ	2.76	พจิรา	
12	9.30	น้ำ	2.71	พจิรา	
13					
14					
15					
16					
17	9.50	น้ำ	2.48	พจิรา	
18	9.15	น้ำ	2.75	พจิรา	
19	10.31	น้ำ	2.81	พจิรา	
20	10.10	น้ำ	2.91	พจิรา	
21	9.55	น้ำ	2.87	พจิรา	
22					
23					
24					
25	9.55	น้ำ	2.78	พจิรา	
26	10.15	น้ำ	2.81	พจิรา	
27	7.46	น้ำ	2.76	พจิรา	
28	9.44	น้ำ	2.75	พจิรา	
29					
30					
31	7.35	น้ำ	2.59	พจิรา	

Ref : Standard Method for examination of water and wastewater AWWA,APHA,23rd
มาตรฐานการตรวจวัดค่าการนำไฟฟ้า (Conductivity) : น้ำกลั่น = 0.5-2.0 $\mu\text{S}/\text{cm}$, น้ำกลั่นปราศจากไอออน ไม่เกิน 1 $\mu\text{S}/\text{cm}$

ผู้เขียนบันทึก: พจิรา ๒๕๖๕

บันทึกผลการวัดความนำไฟฟ้า (Conductivity)

ประจำเดือน ตุลาคม ปีงบประมาณ ๒๕๖๕

รหัสเครื่องวัดความนำไฟฟ้า: 10000030710

วันที่	เวลา	ชนิดตัวอย่าง/วิธี	ค่าความนำไฟฟ้า (Conductivity) หน่วย $\mu\text{S}/\text{cm}$	ผู้วิเคราะห์	หมายเหตุ
1					
2					
3	10.30	น้ำกลั่น 10000030710	2.91	พจิรา	
4	9.30	น้ำ	2.96	พจิรา	
5	9.59	น้ำ	2.95	พจิรา	
6	9.35	น้ำ	2.81	พจิรา	
7	9.17	น้ำ	2.70	พจิรา	
8					
9					
10	9.10	น้ำ	2.56	พจิรา	
11	10.51	น้ำ	2.80	พจิรา	
12	9.30	น้ำ	2.76	พจิรา	
13					
14					
15					
16					
17	9.50	น้ำ	2.83	พจิรา	
18	9.15	น้ำ	2.79	พจิรา	
19	10.51	น้ำ	2.96	พจิรา	
20	10.10	น้ำ	2.96	พจิรา	
21	9.55	น้ำ	2.96	พจิรา	
22					
23					
24					
25	9.55	น้ำ	2.98	พจิรา	
26	10.15	น้ำ	2.96	พจิรา	
27	7.46	น้ำ	2.83	พจิรา	
28	9.44	น้ำ	2.77	พจิรา	
29					
30					
31	7.35	น้ำ	2.73	พจิรา	

Ref : Standard Method for examination of water and wastewater AWWA,APHA,23rd
มาตรฐานการตรวจวัดค่าการนำไฟฟ้า (Conductivity) : น้ำกลั่น = 0.5-2.0 $\mu\text{S}/\text{cm}$, น้ำกลั่นปราศจากไอออน ไม่เกิน 1 $\mu\text{S}/\text{cm}$

ผู้เขียนบันทึก: พจิรา ๒๕๖๕

บันทึกผลการวัดความนำไฟฟ้า (Conductivity)

ประจำเดือน ตุลาคม ปีงบประมาณ ๒๕๖๕

รหัสเครื่องวัดความนำไฟฟ้า: 10000030720

วันที่	เวลา	ชนิดตัวอย่าง/วิธี	ค่าความนำไฟฟ้า (Conductivity) หน่วย $\mu\text{S}/\text{cm}$	ผู้วิเคราะห์	หมายเหตุ
1					
2					
3	10.31	น้ำกลั่น 10000030720	0.61	พจิรา	
4	9.33	น้ำ	0.70	พจิรา	
5	9.59	น้ำ	0.81	พจิรา	
6	9.37	น้ำ	0.66	พจิรา	
7	9.18	น้ำ	0.73	พจิรา	
8					
9					
10	9.11	น้ำ	0.67	พจิรา	
11	10.58	น้ำ	0.91	พจิรา	
12	9.33	น้ำ	0.99	พจิรา	
13					
14					
15					
16					
17	9.33	น้ำ	0.91	พจิรา	
18	9.33	น้ำ	0.77	พจิรา	
19	10.35	น้ำ	0.91	พจิรา	
20	10.13	น้ำ	0.88	พจิรา	
21	9.59	น้ำ	0.75	พจิรา	
22					
23					
24					
25	9.09	น้ำ	0.97	พจิรา	
26	10.17	น้ำ	0.98	พจิรา	
27	9.56	น้ำ	0.79	พจิรา	
28	9.07	น้ำ	0.99	พจิรา	
29					
30					
31	9.29	น้ำ	0.96	พจิรา	

Ref : Standard Method for examination of water and wastewater AWWA,APHA,23rd
มาตรฐานการตรวจวัดค่าการนำไฟฟ้า (Conductivity) : น้ำกลั่น = 0.5-2.0 $\mu\text{S}/\text{cm}$, น้ำกลั่นปราศจากไอออน ไม่เกิน 1 $\mu\text{S}/\text{cm}$

ผู้เขียนบันทึก: พจิรา ๒๕๖๕

๑. บันทึกผลการวัดความนำไฟฟ้า (Conductivity) (ต่อ)

พฤศจิกายน ๒๕๖๕

บันทึกผลการวัดความนำไฟฟ้า (Conductivity)

ประจำเดือน พฤศจิกายน ปีงบประมาณ ๒๕๖๕
รหัสเครื่องวัดความนำไฟฟ้า: 100000030730

วันที่	เวลา	ชนิดตัวอย่าง / รหัส (น้ำกลั่น น้ำกลั่นปราศจากไอออน)	ค่าความนำไฟฟ้า (Conductivity) หน่วย $\mu\text{S/cm}$	ผู้ตรวจวัด	หมายเหตุ
1	๙.๐๐	น้ำกลั่น 100000030730	๙.๙7	สุวิภา	
2	๙.๑5	๙	๙.๙๕	สุวิภา	
3	๙.๓๐	๙	๙.๙๔	สุวิภา	
4	๙.๔๐	๙	๙.๙๓	สุวิภา	
5					
6					
7	๙.๕๐	๙	๙.๙๕	สุวิภา	
8	๙.๕๐	๙	๙.๙๔	สุวิภา	
9	๙.๕5	๙	๙.๙1	สุวิภา	
10	๙.๕๐	๙	๙.๙๕	สุวิภา	
11	๙.๕5	๙	๙.๙7	สุวิภา	
12					
13					
14	๙.๕๕	๙	๙.๙๓	สุวิภา	
15	๙.๕๕	๙	๙.๙๓	สุวิภา	
16	๙.๕๕	๙	๙.๙๓	สุวิภา	
17	๙.๕๕	๙	๙.๙๓	สุวิภา	
18	๙.๕๕	๙	๙.๙๓	สุวิภา	
19					
20					
21	๙.๕๐	๙	๙.๙1	สุวิภา	
22	๙.๕๐	๙	๙.๙๓	สุวิภา	
23	๙.๕๕	๙	๙.๙1	สุวิภา	
24	๙.๕๕	๙	๙.๙๕	สุวิภา	
25	๙.๕๐	๙	๙.๙๕	สุวิภา	
26					
27					
28	๙.๕๕	๙	๙.๙๕	สุวิภา	
29	๙.๕๐	๙	๙.๙๐	สุวิภา	
30	๙.๕๕	๙	๙.๙๕	สุวิภา	
31					

Ref : Standard Method for examination of water and wastewater AWWA-APHA-23rd
มาตรฐานการวัดความนำไฟฟ้า (Conductivity) : น้ำกลั่น = 0.5-3.0 $\mu\text{S/cm}$, น้ำกลั่นปราศจากไอออน ไม่นเกิน 1 $\mu\text{S/cm}$

PM-2565-01-01 วันที่บันทึกผล: ๒๕/๑๑/๒๕๖๕

บันทึกผลการวัดความนำไฟฟ้า (Conductivity)

ประจำเดือน พฤศจิกายน ปีงบประมาณ ๒๕๖๕
รหัสเครื่องวัดความนำไฟฟ้า: 100000030730

วันที่	เวลา	ชนิดตัวอย่าง / รหัส (น้ำกลั่น น้ำกลั่นปราศจากไอออน)	ค่าความนำไฟฟ้า (Conductivity) หน่วย $\mu\text{S/cm}$	ผู้ตรวจวัด	หมายเหตุ
1	๙.๐๐	น้ำกลั่น 100000030730	๙.๙5	สุวิภา	
2	๙.๑5	๙	๙.๙1	สุวิภา	
3	๙.๓๐	๙	๙.๙๓	สุวิภา	
4	๙.๔๐	๙	๙.๙1	สุวิภา	
5					
6					
7	๙.๕๐	๙	๙.๙๕	สุวิภา	
8	๙.๕๐	๙	๙.๙1	สุวิภา	
9	๙.๕5	๙	๙.๙๓	สุวิภา	
10	๙.๕๐	๙	๙.๙๕	สุวิภา	
11	๙.๕5	๙	๙.๙1	สุวิภา	
12					
13					
14	๙.๕๕	๙	๙.๙๓	สุวิภา	
15	๙.๕๕	๙	๙.๙1	สุวิภา	
16	๙.๕๕	๙	๙.๙๓	สุวิภา	
17	๙.๕๕	๙	๙.๙๓	สุวิภา	
18	๙.๕๕	๙	๙.๙๕	สุวิภา	
19					
20					
21	๙.๕๐	๙	๙.๙1	สุวิภา	
22	๙.๕๐	๙	๙.๙๓	สุวิภา	
23	๙.๕๕	๙	๙.๙๓	สุวิภา	
24	๙.๕๕	๙	๙.๙1	สุวิภา	
25	๙.๕๐	๙	๙.๙๕	สุวิภา	
26					
27					
28	๙.๕๕	๙	๙.๙1	สุวิภา	
29	๙.๕๐	๙	๙.๙๓	สุวิภา	
30	๙.๕๕	๙	๙.๙๕	สุวิภา	
31					

Ref : Standard Method for examination of water and wastewater AWWA-APHA-23rd
มาตรฐานการวัดความนำไฟฟ้า (Conductivity) : น้ำกลั่น = 0.5-3.0 $\mu\text{S/cm}$, น้ำกลั่นปราศจากไอออน ไม่นเกิน 1 $\mu\text{S/cm}$

PM-2565-01-01 วันที่บันทึกผล: ๒๕/๑๑/๒๕๖๕

บันทึกผลการวัดความนำไฟฟ้า (Conductivity)

ประจำเดือน พฤศจิกายน ปีงบประมาณ ๒๕๖๕
รหัสเครื่องวัดความนำไฟฟ้า: 100000030730

วันที่	เวลา	ชนิดตัวอย่าง / รหัส (น้ำกลั่น น้ำกลั่นปราศจากไอออน)	ค่าความนำไฟฟ้า (Conductivity) หน่วย $\mu\text{S/cm}$	ผู้ตรวจวัด	หมายเหตุ
1	๙.๐1	น้ำ DI 100000030730	๐.๙๕	สุวิภา	
2	๙.๑๗	๙	๐.๙๕	สุวิภา	
3	๙.๓๓	๙	๐.๙๕	สุวิภา	
4	๙.๕๑	๙	๐.๙๕	สุวิภา	
5					
6					
7	๙.๕๕	๙	๐.๙๕	สุวิภา	
8	๙.๕๕	๙	๐.๙๕	สุวิภา	
9	๙.๕๕	๙	๐.๙๕	สุวิภา	
10	๙.๕๕	๙	๐.๙๕	สุวิภา	
11	๙.๕๕	๙	๐.๙๕	สุวิภา	
12					
13					
14	๙.๕๕	๙	๐.๙๕	สุวิภา	
15	๙.๕๕	๙	๐.๙๕	สุวิภา	
16	๙.๕๕	๙	๐.๙๕	สุวิภา	
17	๙.๕๐	๙	๐.๙๕	สุวิภา	
18	๙.๕๕	๙	๐.๙๕	สุวิภา	
19					
20					
21	๙.๕๕	๙	๐.๙๕	สุวิภา	
22	๙.๕๕	๙	๐.๙๕	สุวิภา	
23	๙.๕๕	๙	๐.๙๕	สุวิภา	
24	๙.๕๕	๙	๐.๙๕	สุวิภา	
25	๙.๕๕	๙	๐.๙๕	สุวิภา	
26					
27					
28	๙.๕๕	๙	๐.๙๕	สุวิภา	
29	๙.๕๕	๙	๐.๙๕	สุวิภา	
30	๙.๕๕	๙	๐.๙๕	สุวิภา	
31					

Ref : Standard Method for examination of water and wastewater AWWA-APHA-23rd
มาตรฐานการวัดความนำไฟฟ้า (Conductivity) : น้ำกลั่น = 0.5-3.0 $\mu\text{S/cm}$, น้ำกลั่นปราศจากไอออน ไม่นเกิน 1 $\mu\text{S/cm}$

PM-2565-01-01 วันที่บันทึกผล: ๒๕/๑๑/๒๕๖๕

เอกสารแนบตัวชี้วัด	
ตัวชี้วัดที่ ๓.๓๘ :	ระดับความสำเร็จของการพัฒนาชุดทดสอบไนเตรท สำหรับการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำบริโภค

การศึกษาข้อมูลเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องในการผลิตชุดทดสอบ

สารไนโตรเจนในบ่อบำบัดน้ำเสียมีได้หลายรูป ได้แก่ ไนโตรเจนทั้งหมด (Total Kjeldahl Nitrogen, TKN) แอมโมเนีย-ไนโตรเจน (NH_3 -N) อินทรีย์-ไนโตรเจน (Org-N) และไนเตรท-ไนโตรเจน (NO_3 -N) โดยแต่ละรูปจะมีการเปลี่ยนแปลงซึ่งกันและกัน โดยที่แอมโมเนีย-ไนโตรเจน ได้เพิ่มขึ้นมากตาม การลดลงของสารอินทรีย์-ไนโตรเจน และเมื่ออยู่ในสภาวะที่มีอากาศเพียงพอจะเกิดปฏิกิริยาไนทริฟเคชัน คือ แอมโมเนีย-ไนโตรเจนเปลี่ยนรูปเป็นไนเตรท-ไนโตรเจน โดยบ่อบำบัดน้ำเสียที่สามารถบำบัดน้ำเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพควรมีปริมาณไนโตรเจนทั้งหมด แอมโมเนีย-ไนโตรเจน อินทรีย์-ไนโตรเจน และไนเตรท-ไนโตรเจนเป็นตามการหมุนเวียนของวัฏจักรไนโตรเจน (ธงชัย, 2545) ได้ ดังนั้นเพื่อการเฝ้าระวังคุณภาพของสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะคุณภาพน้ำจึงจำเป็นต้องมีการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการหาปริมาณอินทรีย์ไนโตรเจนในรูปที่ เค เอ็น (Total Kjeldahl Nitrogen, TKN) , แอมโมเนียไนโตรเจน (NH_3 -N), ไนเตรท (NO_3) หรือ ไนเตรท-ไนโตรเจน (NO_3 -N), ไนไตรท์ (NO_2) หรือไนไตรท์-ไนโตรเจน (NO_2 -N) โดยมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน กำหนดให้มีแอมโมเนีย ในรูปของแอมโมเนีย ไนโตรเจน (NH_3 -N) ไม่เกิน 0.5 มิลลิกรัม/ลิตร และมาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้ง กำหนดให้น้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรมและนิคมอุตสาหกรรม มีไนโตรเจนในรูปของ TKN ไม่เกิน 100 มิลลิกรัม/ลิตร หรือแล้วแต่ประเภทของแหล่งรองรับน้ำทิ้ง แต่ไม่เกิน 200 มิลลิกรัม/ลิตร ส่วนมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาดให้มีไนโตรเจนในรูป TKN ไม่เกิน 35 และ 40 มิลลิกรัม/ลิตร ค่ามาตรฐานน้ำทิ้งจากที่ดินจัดสรร มีไนโตรเจนในรูป TKN ไม่เกิน 35 มิลลิกรัม/ลิตร และมาตรฐานเพื่อควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากฟาร์มสุกร มีไนโตรเจนในรูป TKN ไม่เกิน 120 มิลลิกรัม/ลิตร หรือ 200 มิลลิกรัม/ลิตร (เทพวิฑูรย์ ทองศรี, ผลกระทบของไนโตรเจนต่อสิ่งแวดล้อม, วารสารกรมวิทยาศาสตร์บริการ ปีที่ 60 ฉบับที่ 190)

ผลกระทบด้านสุขภาพ มีผลการศึกษาวิจัยจากต่างประเทศยืนยันชัดเจนว่า เด็กทารกที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ประกอบเกษตรกรรมในเชิงอุตสาหกรรม ที่มีการปนเปื้อนไนเตรทในแหล่งน้ำชุมชนสูง จะเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงทางสุขภาพสูงสุด พิษของไนเตรทจะทำให้เด็กเกิดโรค "Blue-baby syndrome" หรือ methemoglobinemia และมักเกิดในเด็กทารกอายุต่ำกว่า ๔ เดือน ที่ดื่มน้ำมีไนเตรทเจือปนในปริมาณสูง ซึ่งอาการของ Blue-baby syndrome จะเป็นในลักษณะที่ แขนกที่เขียวคล้ำเปลี่ยนรูปไนเตรทให้เป็นไนไตรต์ ทำให้ฮีโมโกลบินผิดปกติ (methemoglobin) พบว่าถ้าร่างกายมี Methemoglobin เข้มข้นเป็น ๑๐% ของ Haemoglobin จะเกิดอาการ Methemoglobinemia-ไม่สามารถนำพาออกซิเจนไปใช้ได้ ทำให้เกิดอาการตัวเขียว(Cyanosis) ถ้าอาการมากขึ้น จะส่งผลให้เกิดอาการขาดออกซิเจน (Asphyxia) อาการนี้เป็นอันตรายมากหากเกิดในเด็ก สตรีมีครรภ์ ผู้ที่มีภาวะซีดหรือมีปัญหาโรคเลือด สำหรับผู้ใหญ่หากดื่มน้ำที่มีไนเตรทปนเปื้อนปริมาณน้อยเป็นระยะเวลานาน จะเกิดพิษเรื้อรังมีความเสี่ยงต่อการเป็นมะเร็งทางเดินอาหาร มะเร็งต่อมน้ำเหลืองชนิด NHL มะเร็งกระเพาะปัสสาวะ มะเร็งรังไข่ ฯลฯ และเมื่อรับประทานอาหารที่ไนเตรทสะสมอยู่ในปริมาณสูง เช่น สัตว์น้ำ หรือผักที่ปลูก พิษที่ตกค้างจะทำให้เกิดภาวะทางประสาท สูญเสียความทรงจำ เป็นอัมพาต หรือท้องร่วงได้

ดังนั้น เพื่อการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำบริโภค โดยมาตรฐานคุณภาพน้ำของประเทศไทยกำหนดให้น้ำบริโภค มีปริมาณไนเตรท (NO_3) ไม่เกิน ๕๐ มิลลิกรัม/ลิตร น้ำดื่มในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท มีไนเตรท ในรูปของ ไนเตรท ไนโตรเจน($\text{NO}_3\text{-N}$) ไม่เกิน ๔.๐ มิลลิกรัม/ลิตร และน้ำบาดาลที่ใช้บริโภคมีไนเตรท (NO_3) ไม่เกิน ๔๕ มิลลิกรัม/ลิตร นอกจากนี้มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน กำหนดให้มีไนเตรท ในรูปของไนเตรท ไนโตรเจน ($\text{NO}_3\text{-N}$) ไม่เกิน ๕.๐ มิลลิกรัม/ลิตร และแอมโมเนีย ในรูปของแอมโมเนีย ไนโตรเจน ($\text{NH}_3\text{-N}$) ไม่เกิน ๐.๕ มิลลิกรัม/ลิตร

จากการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำประปาทางห้องปฏิบัติการของกองห้องปฏิบัติการสาธารณสุขกรมอนามัยโดย เทียบกับเกณฑ์คุณภาพน้ำประปากรมอนามัยพ.ศ. ๒๕๖๓ ของจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศย้อนหลัง ๓ ปีงบประมาณ (ปีงบประมาณ ๒๕๖๓-๒๕๖๕) พบว่า ปริมาณไนเตรท มีแนวโน้มเกินกว่าค่ามาตรฐานที่กำหนด ในหลายจังหวัด เช่น แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ เชียงราย ตาก ลำปาง แพร่ สุพรรณบุรี สระบุรี ชลบุรี สมุทรสาคร ลำพูนและสุราษฎร์ธานี เป็นต้น ซึ่งในการตรวจวิเคราะห์ ปริมาณไนเตรทในน้ำโดยวิธีมาตรฐาน ต้องใช้เวลาในการตรวจวิเคราะห์และต้องดำเนินการในห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ที่ได้มาตรฐาน มีความน่าเชื่อถือ ใช้เครื่องมือวิทยาศาสตร์ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ที่มีราคาแพง และใช้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์เฉพาะทางเป็นผู้ตรวจวิเคราะห์

เพื่อสนับสนุนให้ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ชุมชนและประชาชนในพื้นที่ ร่วมเฝ้าระวังคุณภาพน้ำที่มีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนทุกกลุ่มวัย กองห้องปฏิบัติการสาธารณสุขกรมอนามัย จึงดำเนินการศึกษาและพัฒนาชุดทดสอบไนเตรทในน้ำประปา ที่ง่ายต่อการใช้งาน เพื่อใช้เฝ้าระวังปริมาณไนเตรทน้ำ ประปาได้ อีกทั้งยังช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องใช้เป็นเครื่องมือในการช่วยปรับปรุงคุณภาพน้ำได้อย่างทันท่วงที

เอกสารแนบตัวชี้วัด	
ตัวชี้วัดที่ ๓.๓๙ :	ระดับความสำเร็จของการพัฒนาศักยภาพการตรวจวิเคราะห์หาปริมาณไซโนนอนพยาธิในกากตะกอนที่ผ่านระบบกำจัดสิ่งปฏิกูลแล้ว

รวบรวมข้อมูลและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

โรคหนองพยาธิถือเป็นโรคติดต่อที่เป็นปัญหาสำคัญด้านสาธารณสุขของประเทศไทย โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทห่างไกล และถิ่นทุรกันดาร สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการกินอยู่อย่างไม่ถูกสุขลักษณะ เช่น การบริโภคอาหารที่ปรุงไม่สุก ไม่สะอาด หรือการอยู่อาศัยในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี เช่น ไม่ล้างมือให้สะอาดก่อนหยิบอาหารรับประทาน ไม่สวมรองเท้าเดินบนดิน หรือ การขับถ่ายไม่ถูกสุขลักษณะ เป็นต้น ซึ่งนอกจากจะทำให้เสี่ยงต่อการติดโรคหนองพยาธิแล้ว ยังอาจเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการแพร่กระจายโรคอื่น ๆ อีกด้วย

ในปัจจุบันมีการใช้ประโยชน์จากกากตะกอนที่ผ่านการบำบัดแล้วเพื่อใช้ในงานด้านการเกษตรกำลังเป็นที่นิยมในประเทศไทย แต่หากระบบกำจัดสิ่งปฏิกูลถูกสุขลักษณะและไม่ได้มาตรฐานจะทำให้เชื้อโรคปนเปื้อนสู่สิ่งแวดล้อม เช่น เชื้อแบคทีเรีย ไวรัส โปรโตซัว และหนองพยาธิ เกิดการแพร่กระจายของเชื้อโรคสู่คนและสัตว์ และก่อให้เกิดปัญหาด้านสาธารณสุข แม้ว่าในปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ในประเทศไทยจะมีส้วมหรือระบบรองรับสิ่งปฏิกูล แต่ยังไม่มีการควบคุม การตรวจสอบและการประเมินคุณภาพการบำบัดสิ่งปฏิกูล ให้ถูกสุขลักษณะ ดังนั้นในปี พ.ศ. 2561 กระทรวงสาธารณสุขจึงออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดมาตรฐานในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลตั้งแต่ขั้นตอนการเก็บ ขนย้าย และกำจัด (กระทรวงสาธารณสุข, 2561-1) รวมถึงกำหนดมาตรฐานของระบบกำจัดสิ่งปฏิกูลและการระบายน้ำทิ้งและกากตะกอนที่ผ่านระบบกำจัดสิ่งปฏิกูลแล้ว โดยกำหนดปริมาณไซโนนอนพยาธิและแบคทีเรียอีโคไล (*Escherichia coli*) ในน้ำทิ้งและกากตะกอนที่ผ่านระบบกำจัดสิ่งปฏิกูลแล้ว (กระทรวงสาธารณสุข, 2561-2) ทั้งนี้เพื่อควบคุมและป้องกันไม่ให้มีการแพร่กระจายของโรค และสามารถนำน้ำทิ้งและกากตะกอนที่บำบัดแล้วมาใช้ประโยชน์ได้อย่างปลอดภัย

การจัดการสิ่งปฏิกูลที่ไม่ถูกสุขลักษณะจะทำให้เกิดการแพร่กระจายของโรคต่าง ๆ ทั้งที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย ไวรัส และโปรโตซัวในทางเดินอาหาร โดยเฉพาะโรคหนองพยาธิเนื่องจากไซโนนอนพยาธิที่ปนเปื้อนในสิ่งปฏิกูลจะมีความคงทนต่อระบบบำบัดและมีชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมได้นานกว่าเชื้อโรคชนิดอื่น (Feachem et al., 1983) สภาพภูมิอากาศและความชื้นที่เหมาะสมเป็นปัจจัยส่งเสริมให้หนองพยาธิ เจริญเติบโตและพัฒนาเป็นหนองพยาธิระยะติดต่อ (Bogitsh et al., 2013) นอกจากนี้หนองพยาธิบางชนิดสามารถเข้าสู่สัตว์ที่เป็นโฮสต์กึ่งกลางและเจริญเติบโตพัฒนาไปเป็นระยะติดต่อสู่คนและสัตว์รังโรคต่าง ๆ (Bogitsh et al., 2013) ดังนั้นการปนเปื้อนของสิ่งปฏิกูลสู่สิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นแหล่งน้ำหรือดิน จะส่งเสริมให้หนองพยาธิต่าง ๆ สามารถเจริญเติบโตได้ครบวงจรชีวิต หมุนเวียนแพร่กระจายสู่สัตว์ พืชผัก อาหาร และเข้าสู่คนอย่างไม่สิ้นสุด ดังนั้นการบำบัดสิ่งปฏิกูลตามหลักสุขาภิบาลก่อนปล่อยออกสู่สิ่งแวดล้อมจึงถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก และการตรวจหาปริมาณไซโนนอนพยาธิในกากตะกอนและน้ำทิ้งจากระบบบำบัดสิ่งปฏิกูลจึงมีความจำเป็นเพื่อให้มั่นใจว่าสิ่งปฏิกูลที่บำบัดแล้วมีความปลอดภัยต่อคน สัตว์และสิ่งแวดล้อม แม้ว่ากระทรวงสาธารณสุขจะออกกฎหมายให้หน่วยงานราชการสวนทองถิ่นหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในการบำบัดสิ่งปฏิกูล ดำเนินการตรวจหาไซโนนอนพยาธิในน้ำทิ้งและกากตะกอนที่ผ่านระบบบำบัดสิ่งปฏิกูลแล้ว พร้อมทั้งกำหนดเกณฑ์ปริมาณไซโน

หนอนพยาธิและวิธีการตรวจ แต่หน่วยงานที่สามารถให้บริการตรวจหาปริมาณไข่หนอนพยาธิได้ยังมีอยู่อย่างจำกัด ทำให้การตรวจยังไม่ครอบคลุมโดยเฉพาะในท้องถิ่นห่างไกล

กองห้องปฏิบัติการสาธารณสุขกรมอนามัย เป็นห้องปฏิบัติการทดสอบทางวิทยาศาสตร์เพื่อการสนับสนุนงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม สุขาภิบาลอาหารและน้ำ ทั้งนี้ยังเป็นหน่วยงาน ศึกษา วิจัยและพัฒนา เทคโนโลยีการตรวจวิเคราะห์และทดสอบที่ทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ในเชิงรุกและเชิงรับ นอกจากนี้ยังมีภารกิจหลัก คือการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบริโภค อุโภค ตลอดจนน้ำเสีย/น้ำทิ้ง ตามเกณฑ์มาตรฐานต่าง ๆ ดังนั้นกองห้องปฏิบัติการสาธารณสุขกรมอนามัยจึงดำเนินการพัฒนาศักยภาพการตรวจวิเคราะห์หาปริมาณและชนิดไข่หนอนพยาธิในน้ำทิ้งและกากตะกอนที่ผ่านระบบบำบัดสิ่งปฏิกูลแล้ว เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้รับบริการและภาคีเครือข่าย สามารถนำผลการตรวจวิเคราะห์ไข่หนอนพยาธิไปใช้ในการเฝ้าระวังและปรับปรุงคุณภาพของบ่อบำบัดสิ่งปฏิกูลให้เป็นไปตามเกณฑ์ของประกาศกระทรวงสาธารณสุขได้อย่างทัน่วงที เพื่อสุขอนามัยที่ดีของประชาชน

จัดหาหลักสูตรอบรมจากหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญในการตรวจวิเคราะห์หาไข่หนอนพยาธิ

เข้ารับการฝึกอบรมเทคนิคการตรวจหาไข่หนอนพยาธิ ในระหว่างวันที่ ๓ - ๗ ตุลาคม ๒๕๖๕ ณ ภาควิชาพยาธิวิทยา วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า

วันที่ ๓ - ๔ ตุลาคม ๒๕๖๕ (ภาคทฤษฎี)

หลักการวินิจฉัยไข่พยาธิและตัวอ่อนหนอนพยาธิในอุจจาระคน ภายใต้กล้องจุลทรรศน์ชนิดใช้แสง หลักการวินิจฉัยที่อาศัยลักษณะจำเพาะของไข่หนอนพยาธิในคน การตรวจวินิจฉัยว่ามีโรคพยาธิ ทำได้โดยการตรวจอุจจาระหาไข่พยาธิหรือตัวอ่อน การจำแนกชนิดไข่พยาธิในแต่ละบุคคลยังต้องอาศัยประสบการณ์โดยเฉพาะปัญหาการแยกระหว่างไข่พยาธิกับสิ่งแปลกปลอม หรือไข่พยาธิเทียม (pseudo parasite) ไข่พยาธิโดยทั่วไปจะประกอบไปด้วยส่วนที่สำคัญอาศัยลักษณะจำเพาะ ของไข่พยาธิในคน ได้แก่ ๑.โครงสร้าง (structure) ที่ประกอบด้วย เปลือกไข่ (shell) ของว่างภายในไข่(egg space) และสิ่งบรรจุหรือองค์ประกอบภายในไข่ (content) ได้แก่ เซลล์ไข่ (เซลล์ไข่ที่เพิ่มจำนวนจากการแบ่งตัว แบบไมโทซิส (mitosis) ของไซโกต (zygote: การรวมตัวเพื่อให้ได้เซลล์ใหม่) อย่างรวดเร็วจนเป็นกลุ่มเซลล์ เล็ก ๆ จำนวนมากมาย แต่ไม่เจริญเติบโตขึ้น เรียกว่า บลาสโตเมอร์ (blastomere) หรือ ตัวอ่อน (embryo หรือ larvae) ๒.ขนาด (size) ๓.รูปร่าง (shape) และ ๔.สี (color) การแยกชนิดไข่หนอนพยาธิโดยทั่วไป จะพิจารณาจากโครงสร้างและสิ่งต่างๆ

วันที่ ๕ - ๗ ตุลาคม ๒๕๖๕ (ภาคปฏิบัติ)

ฝึกอบรมเทคนิคการตรวจไข่หนอนพยาธิ ซึ่งมีเทคนิคการตรวจวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

๑. วิธี Direct smear technique (เป็นการตรวจแบบง่าย) การตรวจด้วยวิธีนี้จะรู้ผลเร็ว ตรวจง่ายแต่อัตราการตรวจพบหนอนพยาธิต่ำ ใช้อุจจาระน้อยผลใน การตรวจไม่แม่นยำ

๒. วิธี Concentration technique การตรวจด้วยวิธีนี้เป็นการตรวจโดยการแยกกากอาหารและไข่พยาธิออกจากกัน วิธีนี้ต้องตรวจในห้องปฏิบัติการ เป็นวิธีที่น่าเชื่อถือใช้แยกชนิดของพยาธิได้อย่างแม่นยำ สามารถเห็นพยาธิได้ทุกระยะ

๓. วิธี Floatation technique เป็นวิธีที่ทำให้ไข่พยาธิลอยตัวโดยอาศัยความแตกต่างระหว่างความถ่วงจำเพาะของไข่พยาธิ เหมาะสำหรับตรวจไข่ของพวกพยาธิตัวกลม

ภาพที่ ๑ การอบรมภาคทฤษฎี โดย พ.อ.ศ. มติรุท มุ่งถิ่น (รองผู้อำนวยการ วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า) ผู้เชี่ยวชาญทางด้านปรสิตวิทยา

ภาพที่ ๒ การอบรมภาคปฏิบัติ โดย จ.ส.อ.(พ) หลิ่ง อูมาพร วิธี และการฝึกตรวจหาชนิดไข่หนอนพยาธิโดยใช้กล้องจุลทรรศน์แบบใช้แสง